

DEJAVU

V. ÉVFOLYAM 2. SZÁM • 2016. TÉL

A DEBRECENI EGYETEM ALUMNI MAGAZINJA

DEBRECENI EGYETEM FEJLESZTÉSÉÉRT A L A P Í T V Á N Y

A **Debreceni Egyetem Fejlesztéséért Alapítvány** létrehozását az a cél vezérelte, hogy az intézmény polgárai számára olyan programokat, infrastrukturális és intellektuális fejlesztéseket tudjon megvalósítani, amelyek mind a közösség összetartozását, elmélyítését, mind az intézmény fejlődését, szolgáltatási színvonalának emelkedését szolgálják.

A **Debreceni Egyetem Fejlesztéséért Alapítvány** céljai:

- A Debreceni Egyetemen folyó oktató-, kutatómunka személyi és tárgyi feltételeinek, új szakok indításának segítése,
- az oktatók foglalkoztatásának, munkájuk infrastrukturális és szakmai háttere megteremtésének támogatása,
- egyetemi rendezvények támogatása,
- az egyetem értékei megőrzésének, bemutatásának támogatása,
- az egyetem ismertsége növelésének segítése,
- a Debreceni Egyetem komplex hallgatói és intézményi szolgáltatási rendszerének fejlesztése,
- az oktatók, hallgatók és az alkalmazottak sport- és kulturális tevékenységének támogatása,
- közreműködés az egyetem ifjúságvédelmi feladatainak ellátásában és a diákétkeztetésben.

Ön is segíthet céljaink megvalósításában, hiszen **az 1% felajánlása nem kerül semmibe, számunkra mégis nagyon fontos!**

Kérjük Alumni Közösségünk minden tagját, hogy támogassa adója 1%-ával Alma Materét és a Debreceni Egyetem hallgatóit!

Ezúton is köszönjük önzetlen támogatását!

ALUMNI KÖZPONT

H-4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Telefon: +36 (52) 258-025; (52) 258-028

E-mail: alumni@unideb.hu

Web: alumni.unideb.hu

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett adószáma:

1 8 1 4 3 7 6 4 - 1 - 0 9

A kedvezményezett neve:

Debreceni Egyetem Fejlesztéséért Alapítvány

TUDNIVALÓK

A nyilatkozatot tegye egy olyan postai szabvány méretű borítékba, amely e lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a nyilatkozat elhelyezhető legyen.

FONTOS!

A rendelkezése csak akkor érvényes és teljesíthető, ha a nyilatkozaton a kedvezményezett adószámát, a borítékon pedig az ÖN NEVÉT, LAKCÍMÉT ÉS AZ ADÓAZONOSÍTÓ JELÉT pontosan tünteti fel.

A lezárt, aláírt borítékot küldje el az illetékes adóhivatalnak, vagy adja át munkáltatójának.

Szerkesztői ajánlás

Tisztelt Alumni Tagok, Kedves Olvasók!

A december a várakozás hónapja. Várjuk az év végét, hogy kicsit megpihenhessünk, hogy letegyük a mindennapok terhét, hogy a szereteteinkkel tölthessünk egy kis időt, várjuk a karácsonyt, ki-ki hite szerint a Megváltó érkezését vagy a szeretet ünnepét. A Debreceni Egyetem Alumni Központjának munkatársai pedig izgatottan várták a pillanatot, hogy a magazin legújabb, arculatában megifjodott számát átnyújthassák Önöknek.

Számtalan kedves történet, tanulságos életút, emlékezetes pillanat elevenedik meg az elkövetkezendő lapokon a már jól ismert rovatokban. Bízom benne, hogy mindannyian találnak benne kedvükre való olvasnivalót!

*Az Alumni Központ munkatársai nevében kívánok Önnek és családjának szeretetteljes, meghitt ünnepeket és békés, boldog, eredményekben gazdag újévet!
És ne feledje, az Alma Mater 2017-ben ugyanúgy számít Önre!*

DEja vu

A Debreceni Egyetem Alumni Magazinja

Kiadó: Debreceni Egyetem

Felelős kiadó: Dr. Szilvássy Zoltán rektor

Főszerkesztő: Dr. Rófi Mónika

Lapszerkesztők, szerzők:

Béres Zsuzsa, Dr. Kozmáné Lőrincz Emese,
Földváry László, Kovács Dorottya, Szabó László,
Szabóné Rózsa Judit, Terhes Brigitta,
Vass Kata, Veres-Kiss Anikó

Kiadványszerkesztő: Szabó Balázs

Fotók: Alumni Központ, unideb.hu

Szerkesztőség:

Debreceni Egyetem
Rendezvénykoordinációs és Alumni Központ
4032 Debrecen, Egyetem tér 1.,
Főépület 214-es iroda

Megjelenik 1500 példányban.

Nyomdai munkák: Printart-Press Kft.

Felelős vezető: Szabó Balázs

HU ISSN 2063-6148

Rófi Mónika
Rófi Mónika

Ki lehet Alumni tag?

A DE Alumni tagja az lehet, aki a Debreceni Egyetem vagy a jogelőd intézményei (Debreceni Agrártudományi Egyetem, Debreceni Orvostudományi Egyetem, Kossuth Lajos Tudományegyetem, Hajdúböszörményi Wargha István Pedagógiai Főiskola) egykori vagy jelenlegi hallgatója, oktatója, kutatója, dolgozója. Azok a magánszemélyek vagy cégek képviselői is lehetnek DE Alumni tagok, akik bár nem voltak, vagy jelenleg nem tagjai az intézménynek, de támogatják a Debreceni Egyetem Alumni tevékenységét.

Regisztráció: www.alumni.unideb.hu

Elérhetőségek:

Cím: Debreceni Egyetem
Rendezvénykoordinációs és Alumni Központ
4032 Debrecen, Egyetem tér 1.,
Főépület 214-es iroda

Levelezési cím:

DE Rendezvénykoordinációs és Alumni Központ
4002 Debrecen Pf. 400.

Telefon: 52/258-025 • 52/258-028

E-mail: alumni@unideb.hu • Honlap: www.alumni.unideb.hu

TARTALOM

AZ EGYETEMRŐL

- 6-7** 100 esztendő öröksége
100 éves a Könyvtár

6-7.

GENERÁCIÓK

- 8-9** Három generáció, három pálya a legnagyobb egyetértésben
A Szendrői család

8-9.

- 10-11** „Közös pont a családjunk életében a Debreceni Egyetem”
A Czuriga család

10-11.

KARRIER

- 12-13** Álmaim kéklő egén...
Oroszné Prekop Erzsébet

12-13.

- 14-15** „Magammal vittem mindazt, amit Debrecen adott...”
Bertalan Zoltán

14-15.

- 16-17** „A beteg elsősorban élő és érző ember”
Szegedi Zoltán

16-17.

TEHETSÉGEK

- 18-19** A világ bolondjait választotta ki az Isten...
Kállai Imre

18-19.

- 20-21** „Nehezen teszek különbséget munka és szórakozás között”
Kis Andrea

20-21.

- 22-23** Lulu és a glutén találkozása
Prokisch Lilla

- 24** A mechatronika debreceni világjárói
Zilahi Krisztián és Balázs Dávid

22-23.

24.

26-27.

28-29.

30-31.

32-33.

34-35.

36-37.

TARTALOM

AKIKRE BÜSZKÉK VAGYUNK

- 25** Akikre büszkék vagyunk
A Debreceni Egyetem elismert
kiválóságai

TALÁLKOZTUNK

- 26-27** Évfolymtalálkozók
Öregdiákok találkozóinak
képes beszámolója
- 28-29** yoUDay - a Te napod
A Debreceni Egyetem első
stadionshow-ja

ALUMNI-DÍJ

- 30-31** Úton egy technológizált
jövő felé
Az ITSH Kft. kapta a Debreceni
Egyetem Alumni-díját 2016-ban

SPORT

- 32-33** A történelmet én írom!
Berki Krisztián

ÜNNEPI MEGEMLÉKEZÉS

- 34-35** „A Te '56-od, a mi '56-unk”
Rövidfilm pályázat a forradalmi
események témájában

ÉVFORDULÓ

- 36-37** Tisza István emlékezete
Új helyén avatták fel
gróf Tisza István szobrát

KÖNYVAJÁNLÓ

- 38** Az ember gitárja
Adrovicz István új könyve

IN MEMORIAM

- 39** 2016-ban elhunyt
egyetemi dolgozók

100 esztendő öröksége

Konferenciával, kiállítással, a könyvtár történetét bemutató kiadvánnyal állított emléket az elmúlt 100 évnek, és egyben meg is nyitotta a könyvtártörténet nagykönyvének újabb fejezetét a Debreceni Egyetem centenáriumát ünneplő Egyetemi és Nemzeti Könyvtára.

■ BÉRES ZSUZSA

Története csaknem egyidős az intézménnyel: az 1912-ben alapított Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetem 1914-ben tartotta első tanévnyitóját három karral, mindössze 354 hallgatóval, megfelelő épületek hiányában elsősorban a Református Kollégiumban és a város különböző területein bérelt helyiségekben.

A könyvtár létrehozásáról 1916-ban született döntés Tisza István miniszterelnöksége idején, és ugyanebben az évben vette át megbízólevelét az első könyvtárigazgató, de – a diákokhoz, tanárokhoz, tantermekhez hasonlóan – a könyvtár is ideiglenesen kialakított helyen kezdte meg működését 1918-ban a Simonffy utcán. Ez az „átmeneti” állapot csaknem 15 évig, a Főépület elkészültéig tartott.

A kezdeti alig több mint tízezres kötetszám az 1928-29-es tanév végére több mint 40 ezres, a karok igényei szerint kialakított katalogizált gyűjteménnyé gyarapodott. A fejlődés nem állt meg: később a Korb Flóris tervei alapján megvalósított központi épületben a könyvtár kiemelt helyet kapott. A gyűjtemény 1932-ben költözött mai, végleges helyére.

„Egyetemünk szellemi életében nevezetes momentumot képez könyvtárunknak átköltözése... Ezáltal a könyvtár szűk bérelt helyiségeiből a központi épület modern helyiségeibe költözhetett, ami kimondhatatlan előnyt jelent úgy a professzorokra, mint a tanulni vágyó hallgatóságra. Sajnos, a nagy olvasó-terem befejezése – amelyet szorgalmas hallgatónk betöltenének – a távol jövő reménysége marad... Elismeréssel kell emlékezni a könyvtár személyzetének a ma már 100.000 kötetre szaporodott könyvtár átköltöztetése és gyors rendezése körül kifejtett kiváló teljesítményéről.” – mondta a Debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem 1932/33. évi állapotáról és működéséről szóló beszámolójában Rugonfalvi Kiss István rektor.

„Bár a kedvezőtlen pénzügyi viszonyok következtében az épület belső befejezése és főképpen a megfelelő új bebutorozása még igen sok feladatot ró a következő évekre, örömmel állíthatjuk, hogy az egyetemi telep középpontjában álló új intézet tágas repozitóriumaival a jövő fejlődésnek legfontosabb lehetőségeit biztosíthatja... Az áthozott negyven társzekérnyi anyagot... a kellő előkészítés következtében sikerült egyenesen a végleges helyére juttatni.” - fogalmazta

zott a könyvtár működéséről szóló jelentésében Nyireő István könyvtárigazgató.

100 esztendő elteltével mennyit változott, fejlődött az egyetem! A hallgatói létszám szinte megszázsorozódott, a karok száma 14-re gyarapodott. A Debreceni Egyetemi és Nemzeti Könyvtára (DEENK) ma öt campuson hét telephelyen csaknem 14 ezer négyzetméteren működik, és több mint 100 munkatárs segítségével áll első sorban a csaknem 40 ezer egyetemi polgár rendelkezésére. A könyvtár regisztrált olvasóinak száma meghaladja a százezret, akik egy év alatt legalább 1 millió könyvet kölcsönöznek. 1000 olvasói férőhelyet lehet egyszerre igénybe venni, ebből 200 számítógéppel felszerelt, amire a technika fejlődésével egyre nagyobb az igény.

A ma már 6 milliós állományban könyvek, egyetemtörténeti dokumentumok, fotók, térképek, plakátok, de még ex libris-ek is találhatóak. A legértékesebb darabokat – köztük a 15. században készült díszes kiadványokat - a ritkán látogatható, 30 ezer kötetet gondozó Díszmútar őrzi. Kevesen tudják, de még egy eredeti vizsolyi biblia is található a gyűjteményben.

„Az egyetemi könyvtáraknak általában, Debrecenben pedig kiváltképpen két cél

elérésére kell törekedniük: az egyetemi oktatás eredményes támogatására és a tudományos ismeretek minél szélesebb körben való terjesztésére” – határozta meg az egyetemi könyvtár feladatát még 1924-ben Szabó György, az intézmény akkori igazgatója.

– Ez a feladat nem változott az eltelt évtizedek során, de mára jelentősen átalakult: az Egyetemi és Nemzeti Könyvtár a ma már hagyományosnak számító helyben

olvasás és kölcsönzés mellett számos modern szolgáltatást kínál, ami az olvasók számára a világ bármely pontjáról elérhető. Felsőoktatási, nemzeti gyűjtőkörű és egyben nyilvános könyvtár. A klasszikus feladatok mellett az intézmény tudományos publikációit, hallgatói dolgozatait és oktatási anyagait elektronikus formában gyűjtjük, és működtetjük az egyetemi kutatók munkásságát bemutató profil-adatbázist, az iDEa Tudósteret. Természetesen

a hatalmas állományban még található feldolgozatlan anyag, amelynek közvetítése - feltárása és digitalizálása - folyamatos feladatunk – fogalmazott a jelenlegi helyzetéről Karácsony Gyöngyi. A főigazgató a közeli-távoli jövő feladatai közül kiemelte a gyűjtemény határainak tágítását, az innovációt, a szolgáltatás hatékonyságának növelését, a kutatómunka még erőteljesebb támogatását, valamint az archiválás és digitalizálás fontosságát.

A jubileumi megemlékezés „A Könyvtár napja” elnevezéssel 2016. szeptember 30-án ünnepi ülésel kezdődött az egyetem Főépületének Aulájában.

- Nem akármilyen 100 év volt ez, hiszen az akkori, négy szobában elhelyezkedő gyűjtemény mára könyvtárbirodalomná nőtt, eljutottunk a 250 méteres hosszúságú könyvszekrényektől a több mint 47 kilométeres polcrendszerig, és a kezdeti 10 ezer kötet helyett ma már 6 milliós állomány áll ingyenesen a látogatók rendelkezésére. Ez a fejlődés tette lehetővé, hogy a Magyar Királyi Tudományegyetem Könyvtára címtől eljutottunk a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára címig – idézte fel a kezdetek óta eltelt évtizedek leglátványosabb eredményeit Jávor András. Az oktatási rektorhelyettes köszöntőjében kiemelte: az egyetem és a könyvtár harmonikus együttműködése bizonyítja, hogy egy nagy oktatási intézmény nem létezhet minőségi könyvtár nélkül.

– Debrecenben nehéz történelmi korban alapították meg a Református Kollégiumot, és 1912-ben ugyancsak rendkívüli időszakban jött létre az egyetem. Az lát-

szik, hogy ebben a 100 évben a könyvtár és az egyetem vezetése jól sáfárkodott a lehetőségekkel, hiszen az annak idején megalapított könyvtár ma Magyarország egyik legnagyobb, egyben nemzeti könyvtára, hihetetlen mennyiségű állománnyal, amelynek gyarapodása tetemes és tekintélyes.

Töretlen a fejlődés, és a könyvtár a biztosíték arra, hogy a következő évszázadokban is folytatódhat az a színvonalú oktatás, amely megerősítheti az intézményt régióvezető szerepében – fogalmazott Maruzsa Zoltán, az Oktatási Hivatal elnöke.

Az ünnepségen Bartha Elek oktatási rektorhelyettes az olvasók, a hallgatók és a kutatók szemszögéből idézte meg könyvtári emlékeit, őszintén bevallva azt is, hogy élt a „megbocsátás hete” lehetőségével, és néhány kötetet most hozott vissza büntetlenül a könyvtárba. Ahogy fogalmazott: a könyvtár működése az oktatás-kutatás szempontjából egyaránt létkérdés az egyetem számára, így elengedhetetlen, hogy az intézmény a jövőben is minél magasabb színvonalon biztosítsa az utánpótlás képzését. – Debrecenben, ezen

az egyetemen, ahol az ország legnagyobb egyetemi könyvtára, az ország második nemzeti könyvtára működik, gondoskodnunk kell a jövő könyvtárosaírók is, hiszen működik nálunk ilyen szak és próbáljuk a képzés feltételeit minél jobban, minél magasabb szinten biztosítani. Annál is inkább, mert az egyetem számára a könyvtár nem egy dísz, nem egy kellék, hanem létkérdés, mind a kutatás, mind pedig az egyetemen folyó képzés szempontjából.

Az ünnepségen Csúry István emlékermet vehetett át Virágos Márta, a DEENK korábbi főigazgatója, Egyetemi és Nemzeti Könyvtárért Emlékéremmel jutalmazták Imre László akadémikust, az egyetem egykori rektorát és Szöllösi János biofizikus egyetemi tanárt. Az Egyetemi és Nemzeti Könyvtár centenáriuma alkalmából emléklapot vehetett át hosszú éveken át kimagasló szakmai és vezetői munkájáért az intézmény több munkatársa: Antal Zoltánné, Barta Sándorné, Berényi Ernőné, Gibárti Csabáné, Gomba Szabolcsné, Korompay Gáborné, Lévy Botondné, Pongor Gyuláné és Varró Tiborné.

Három generáció, három pálya a legnagyobb egyetértésben

■ FÖLDVÁRY LÁSZLÓ

Mi szeretetett volna lenni gyermekkorában? Mi vezérelte a választott pályájára?

Szendrői Tibor (SzT): Mint minden gyermek: tűzoltó, kalauz, katona. Édesapám sebész volt, ami nagy szerepet játszott abban, hogy erre a pályára kerültem, de egyébként is ez érdekelt igazán. Gimnáziumi éveimet a Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziumban töltöttem, az osztályomból majdnem húszan mentünk az orvosira. Mindenki, aki a tanulmányait elkezdi, az elején nem pontosan tudja, hogy mire szakosodjon. Az első két év főleg elméleti alapozás volt, harmadévben került az ember igazán a középpontba. A patológián voltam szakkörös, a holttestek boncolásakor a belső szervekkel való bánásmód és azoknak az ismerete közrejátszott abban, hogy végül a sebészet mellett döntöttem.

Szendrői Anna (SzA): Balerina, királylány, de melyik négyéves kislány ne álmodna

erről? Aztán ahogy az óvoda kapuit elhagytam, a realitás talajára lépve céljaim komolyabbá váltak. Mind az általános iskolai, mind pedig a középiskolai tanulmányaim alatt szenvedélyesen rajongtam az irodalomért, a történelemért, így magától értetődő volt, hogy a humán tudományok területén tanuljak tovább. Az érettségi évében született meg bennem az az elhatározás, hogy a jogi pályát válasszam.

Miért választották a Debreceni Egyetemet, illetve annak jogelőd intézményét?

Szendrői Lászlóné (SzL): A családban sok orvos, jogász van, mindannyian „Kossuthosok”. A földrajtot mindig nagyon szerettem. Ennek oka egyrészt, hogy keresztapám földrajz-biológia szakos tanár volt, másrészt a középiskolai tanárnőm, Margitics Gyuláné megszerettette velem a tárgyat, így jelentkeztem a Kossuth Lajos Tudományegyetemen földrajz szakra 1948/49-ben. Középiskolai tanári diplo-

mát 1953-ban szereztem meg. Az első gyakornok tanári évem 1952/53-ban Szolnokon volt, 1953-ban kötöttem házasságot a férjemmel, aki a Sebészeti Klinikán dolgozott. Nagyon nehezen kerültem át Debrecenbe. Három iskolában tanítottam egyszerre, majd a Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziumban 1954. augusztus 1-jétől véglegesítették kinevezésemet. 1960-ban új tanárképzésre vonatkozó rendelet lépett életbe, ami szorosabb kapcsolatot célt meg az egyetemi képzés és az iskolai gyakorlat között. Emiatt szükségessé vált egy újabb földrajz vezetőtanár Balogh Béla mellé. Papp Imre igazgató úr kérte, hogy vállaljam a vezetőtanárságot, de nem akartam. Kádár László professzor úr meglátogatta az órát nyomtatékot adva a felkérésnek. Megbeszélve a férjemmel is a dolgot, másnap igent mondtam, így lettem 1960. augusztus 1-jétől földrajz vezetőtanár 1990-es nyugdíjazásomig. 40 évi tanári munkám során kb. 6000 diákom

volt, 150-200 tanárjelölttel foglalkoztam. Földrajzból több sikeres OKTV-s tanítványom volt, akiket így én indítottam el a tudományos pálya felé. Idén három 60 éves osztálytalálkozón vehettem részt. Ők voltak az első osztályaim, megható volt velük találkozni. Férjem mindenben támogatott a hosszú évek alatt, azonban 2004-ben, 51 évi házasság után elveszítettem őt, aki életem társa volt.

SzA: A szüleim, a nagyszüleim, a keresztanyám – igaz, az orvosi pályát választva – mind a Debreceni Egyetem hallgatói voltak. Sosem éreztem olyan elvárást irányukból, hogy én is ezen az egyetemen folytassam felsőfokú tanulmányaimat, a döntés mégis evidens volt. Szeretetteljes családi közegben nőttem fel, így nem meglepő, hogy a családi minta az élet minden területén például szolgált számomra.

SzT: Biztosan van köze hozzá a családnak, a városnak is, de egyrészt ez kényelmes megoldás volt, másodsorban az egyetem orvosi karának is jó híre volt.

Milyen szívvel emlékeznek vissza az egyetemi évekre?

SzT: Jó kollektíva volt. Az évfolyamomon nagyon sok volt a régi osztálytárs, majd sokan maradtunk a kórházban és a Debreceni Egyetemen is. Az egyetemi élet is pezsgő volt, legalábbis megszépülnek még a kevésbé jó dolgok is, de valóban jó szívvel emlékszem az egyetemen töltött évekre.

SzA: Az egyetemi éveim elsősorban tanúlással teltek, szerencsére azért a kikapcsolódásra is jutott idő. Az egyetem nyújtotta Erasmus-ösztöndíjnak köszönhetően lehetőségem volt a 2012/13-as tanévet Nizzában, a Côte d'Azur ékszerdobozában töltenem, ahol elsősorban európai, nemzetközi és emberi jogi tárgyakat tanultam francia nyelven. Ez a külföldi tartózkodás különösen meghatározónak bizonyult: a csillagfényes monacoi éjszakák és a naplementés tengerparti piknikezések életre szóló emlékek maradtak, azonban mindezek mellett szakmai és emberi téren is sokat fejlődtem: nagyobb felelősség tudatra, önállóságra és toleranciára tettem szert.

SzL: Földrajz-történelem szakon kb. 15-en voltunk az évfolyamon, ebből öten lányok. Kiváló, külföldön is elismert professzorok

tanítottak minket, a földrajzon elsősorban Kádár László professzor. Ő már az első évben kiválasztott engem és a padtársnőmet, Tóth Iluskát, akivel azóta is igaz barátság köt össze. Professzor úr felfedezte rajztehetségünket, ebből kifolyólag aztán jegyzeteihez a szemináriumban található

A Szendrői család ezer szállal kötődik a Debreceni Egyetemhez, így nem volt kérdés, hogy tanulmányaikat ebben a felsőoktatási intézményben folytatják. A nagymama, Szendrői Lászlóné nyugalmazott középiskolai tanár, fia, Szendrői Tibor, apja hivatását követve sebészként osztályvezető főorvos helyettes a Kenézy Gyula Kórház és Rendelőintézet Általános Sebészeti Osztályán és az unoka, Szendrői Anna, a Debreceni Egyetem Marton Géza Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola doktorandusza.

átvilágító asztal felett sokszor este tízig rajzoltuk a különböző földrajzi formációkat. Elsőéves koromban a csillagászati földrajzot és a térképészeti ismereteket Balogh Béla tanársegéd tanította, akivel később a Kossuth Lajos Gimnáziumban 4 évig voltunk kollégák. A földrajz módszertanát elsősorban tőle tanultam meg, ezért örökké hálás vagyok neki és elmondhatom, baráti szálak fűznek össze bennünket ma is. Sok érdekes történetre emlékszem szívesen. Ezek közül egy különleges volt, amikor az 1951-es vizsgaidőszakban Sztálin születésnapjára kötelezővé tették a diákok számára, így nekem is, hogy úgy mond „önként” ajánljuk fel a kollokviumot, a leckeönnybe pedig az alábbi pecsétet nyomták: „Sztálin elvtárs születésnapján”.

Milyen a kapcsolatuk jelenleg az egyetemmel?

SzA: Elég szoros, hiszen jelenleg az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola elsőéves doktorandusza vagyok. Témavezetőm, Nádasné Rab Henriett embersége, a szakmai értékek melletti elkötelezettsége mind-mind hozzájárultak ahhoz, hogy a továbbtanulás mellett döntöttem. Munkajogi tárgyú kutatásom keretei között a munkajogban megvalósuló személyiségvédelem

szövevényes rendszerének felfedezését kísérlem meg.

SzT: Van kapcsolat, mert egyrészt egyetemi oktatókórház vagyunk, részt veszünk az egyetemi hallgatók oktatásában, illetve záróvizsgán sebeszetből járok vizsgáztatni a hatodéveseket. Közös rendezvények, konzultációk is vannak. Mivel érsebészettel foglalkozom, s kevés az aktív érsebészek száma, épp ezért a kórházi és a klinikai érsebészet elég jó viszonyban van egymással. Van olyan kollégám, aki mindkét helyen dolgozik.

Mivel tölti a család a szabadidejét?

SzT: Szabadidő elég kevés van. Feleségem fogorvos, ő általában váltott műszakban dolgozik, nekem pedig egy hónapban 3-4 orvosi ügyelet és 10-11 érsebészeti készenlét van, így egy-két hétvége marad szabad. A nyári szabadság alatt a családi üdülést vagy a síelést választjuk.

SzA: A kultúra és a művészet szeretetét már az anyatejjel magamba szívtam, nem meglepő tehát, hogy az utazás a

kedvelt családi programok listáján előkelő helyet foglal el. Szüleimnek hála varázslatos helyekre jutottam el, a bakancslistán azonban még mindig van néhány felfedezésre váró célpont...

Mit üzennének saját szakmájukban a most induló pályakezdőknek?

SzT: Nem csupán orvostanhallgatóknak, hanem a mai fiataloknak is fel kell ismerni, hogy nem minden a pénz annak ellenére, hogy a mai világ nagyon elanyagiasodott. A sebeszetben megtapasztalt alá- és fölrendeltségi viszony segített ezt megérteni, hiszen itt az egyénnek behatárolt szerepe van. Ez nemcsak az orvoslásban van így, hanem az élet más területein is. Kiemelten fontosnak tartom a szakma iránti alázatot, s azt, hogy ez meg is látszódjon a betegekkel való bánásmódban is.

SzL: A tanároknak mindenképpen azt tanácsolnám, hogy szeressék a szakmájukat és a gyerekeket. Mindig legyenek következetesek és végezzék olyan példamutatóan a munkájukat, hogy mindig nyugodt lelkiismerettel és abszolút biztonsággal tudjanak kiállni a gyerekek elé. Ne spórolják meg a tanulást, tegyenek meg minden tőlük telhető a jó szakmai felkészültség érdekében.

„Közös pont a családjunk életében a Debreceni Egyetem”

Gyógyít, két egyetemen is oktat, előadásokat tart, könyveket és cikkeket ír, lektorál, szakmai újságot szerkeszt, kongresszusokat szervez, betegklubot vezet, valamint neki köszönhetően indult el 1984-ben Debrecenben a Járóbeteg Kardiológiai Intézet – pedig eredetileg nemzetközi diplomátának készült a ma már szakmája úttörőjének számító Czuriga István kardiológus főorvos, aki 1975-ben vette át diplomáját a Debreceni Orvostudományi Egyetemen „Summa cum laude” minősítéssel. Felesége – aki szintén a Debreceni Egyetem hallgatója volt – német-orsz szakos középiskolai tanár. Három gyermekük született, akik mind szüleik alma materében folytatták tovább tanulmányaikat, ketten közülük orvosként, egyikük pedig közgazdászként. Az anyai ági nagyszülők szintén a Debreceni Egyetemen végeztek orvosi, illetve nyelvtanári szakon.

■ VASS KATA

A Heves-megyei Tiszanánán született Czuriga István mindig komolyan vette iskolai tanulmányait. Az Egri Dobó István Gimnáziumban – a nagy szigorúság ellenére is – kitűnő eredménnyel végzett. Akkoriban nemzetközi diplomata szeretett volna lenni és a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemre jelentkezett, ám végül másik szakirányra vették fel. – Úgy terveztem, hogy egy év múlva újra jelentkezem, de behívtak kétéves sorkatonai szolgálatra – mesélte a professzor. A katonaság idején az orvosi rendelőbe osztották be, ahol a rendelést végző katonaeorvos arra biztatta,

hogy a közigazdaság helyett az egészségügy mellett tegye le a voksát. Erre édesapja is kérte korábban, majd amikor őt egy orvosi műhiba miatt fiatalon elveszítette, végérvényesen eldöntötte, gyógyítani fog. Így, miután leszerelt a katonaságtól, az egri kórházban helyezkedett el. – Az egyik orvoskollégám ajánlotta és mutatta meg nekem a Debreceni Egyetemet, akkor én még sosem jártam a cívisvárosban. Az egri kórházi munkám mellett készültem a felvételeire, végül maximális pontszámmal vettem fel a DOTE-ra – mondta. Kollégistaként mindig nagyon jó társaságban telt az ideje. Zenekedvelő lévén részt vett a kollégiumi rádió alapításában is, melynek a vezetője

lett. – Sokat jelentett, hogy egészen korán bekapcsolódtam a tudományos diákkörös munkába. A Biokémiai és a Gyógyszertani Intézetben tevékenykedtem, ahol több díjazott pályamunkát is írtam – mondta. Az egyetemi évekről Czuriga István gyermekeit is kérdeztük. – A szüleim is a Debreceni Egyetemen tanultak, az egyetemi kollégiumban laktak és ismerkedtek meg. Sokat meséltek az egyetemi évekről, s ezért már korábban is egyfajta otthonos érzés töltött el, ha arra jártam. A diáktársaim és a tanárok is nagyon kellemes emlékeket hagytak bennem. Az öt évből az egyik legnagyobb élmény az egyéves németországi (paderborni) tartózkodás volt az Erasmus

program keretében – mondta a professzor nagyobbik lánya, a közgazdasági szakon végzett Czuriga Eszter. Czuriga Dániel a Nagyerdő szívében elhelyezkedő Általános Orvostudományi Karon tanult, és ebben a miliőben mélyült el az orvostudomány világában, teret engedve a diákélettel együtt járó kulturált szórakozásnak is. – Az egyetem harmadévién alapítottuk a javarészt orvostanhallgatókból álló egyetemi zenekarunkat, melyben cirka 8 évig zenéltünk együtt, és sikeres lemezt is készítettünk. Az egyetemi évek során alkalmam nyílt külföldi tapasztalatokat is szerezni cseregyakorlatok révén – fogalmazott. Czuriga Izabella szintén az orvoskaron végzett, és ő is szívesen emlékszik az egyetemi évekre. – A mai napig több csoporttársammal nagyon jó barátságot ápolok. Elmondhatom, hogy az egyetemi évek talán az egyik leggondatalanabb és legszebb időszaka volt az eddigi életemnek – mondta.

Szakmai pályafutás, hitvallás

Czuriga István egyetemi tanulmányait követően a Debreceni Egyetem Tüdőgyógyászati Klinikájára került, mint tudományos ösztöndíjas gyakornok, majd az időközben átalakult Szív- és Tüdőgyógyászati, illetve a Kardiológiai Klinikán évtizedeken át dolgozott, és címzetes egyetemi tanárként jelenleg is dolgozik. A debreceni kardiológia megszületése előtt fél évig Budapesten dolgozott. Az ő szakmai irányítása mellett hozták létre 1984-ben a Debreceni Járóbeteg Kardiológiai Intézetet. 1983-tól 30 éven át látta el a Hajdú-Bihar megyei kardiológus a szakfőorvosi feladatokat is. Örömmel tölti el, hogy a kardiológia fejlődését nemcsak nyomon követhette, hanem át is élhette. Járt Kanadában, az USA-ban és Izraelben is ösztöndíjjal, de a szíve mindig visszahúzta Debrecenbe. Mint mondja, a Debreceni Egyetem szakmai légköre semmi máshoz nem hasonlítható. A főorvos a Pécsi Egyetemen is címzetes professzora,

ahol szakmai útmutatása mellett létrehozták a Kardiovaszkuláris Prevenációs és Rehabilitációs Tanszéket, itt jelenleg is részt vesz az oktatásban és a vizsgáztatásban. – A fiatalokat arra ösztökélem, hogy a szakmát minél jobban tanulják meg. Fontos, hogy mindig tisztában legyenek a legújabb ismeretekkel. Egy orvos nem hagyhatja abba a tanulást az egyetem végeztével, ezért vannak többek között a továbbképzések és a konferenciák. Nagyon fontos a beteggel való kapcsolat kialakítása is. Az orvos hiába kéri a beteget bizonyos gyógyszerek szedésére, ha ő nem működik megfelelően együtt. „Ha nem fáj semmi, nem szedek semmit.” – gondolják sokan, pedig a gyógyszeresedés sokszor a megelőzés miatt lenne fontos. A leendő orvosoknak mindig időt kell arra szánni, hogy elmondják a betegeknek, hogy mi a bajuk és mit tehetnek ellene – hangsúlyozta. Hozzátette: az orvosi szakma nehéz és egész életen át tartó tanulást igényel.

Szívügye a betegoktatás

A megoldás az életmódváltásban rejlik: a dohányzás elhagyása, a megfelelő mozgás, és a helyes étkezés – mondta. A kardiológia az egyik legdinamikusabban fejlődő szakterület, nagyon sokat fejlődött az elmúlt évtizedekben. – Amikor kezdtem a szakmát, Debrecenben nem volt még szívultrahang vizsgáló készülék. A katéterezés már zajlott, majd később létrejött az önálló katéteres labor, intenzív osztály és szívsebészet, ahol ma már a legújabb technikákat alkalmazzák – mondta. Nagy előny ez a betegeknek, hiszen aki ma akut szívinfarktust kap, azt azonnal el tudják látni. Komoly eredmény, hogy az elmúlt 10-15 évben az akut szívinfarktusból elhalálozottak száma 15 ezerrel 6-7 ezerre csökkent. Ma már a beteg nagyon gyorsan fel tud épülni, ugyanis a gyors beavatkozásnak köszönhetően nem hal el a szívizom nagy része. Mivel hamar felépülnek, tévesen azt hiszik, hogy meg is gyógyultak.

– A koszorúér betegség ugyanakkor egy tartós érlelmeszedéssel járó betegség, és a szívinfarktus ezen belül csak egy átmeneti esemény. Maga az érlelmeszedés folyamata továbbra is fennáll, ha a beteg nem vált életmódot – mutatott rá a professzor, aki megannyi könyvet, tájékoztatót írt a betegek számára, hogy jobb életminőséget érjenek el. Szívbeteg klubot is vezet, amelynek szintén az a célja, hogy tudatosítsa a betegekben, hogy mit tehetnek magukért. Mindkét nem veszélyeztetve van, sajnos ma Magyarországon a halálestetek feléért – mintegy 65 ezer ember haláláért – a szív- és érrendszeri betegségek a felelősek.

Felnéznek édesapjukra

A professzor rendkívül elfoglalt, hiszen nyugdíjas éve ellenére is szenvedéllyel végzi a munkáját. Nagy gyűjtő hírében áll, gyűjteményeiben ritka bélyegek, szívekkel kapcsolatos litográfiák, régi orvosi könyvek és hajdani orvosi eszközök sorakoznak. – Kis-korom óta szerettem édesapámmal kimenni a klinikára az irodájába, aminek különleges hangulatot adott a régi EKG gép és a sok könyv. Inspirált, hogy a munkája a legnagyobbobb hobbija is egyben, örömmel segít az embereken. Ez bizonyára szerepet játszott abban, hogy ezt a pályát választottam hivatásomul – mondta Czuriga Izabella, aki jelenleg Aachenben dolgozik egy egyetemi oktatókórház belgyógyászati osztályán szakorvosjelöltként.

Czuriga Dániel munkásságában édesapja nyomdokaiba lépett, jelenleg a DE Klinikai Központ Kardiológiai Intézetében dolgozik egyetemi tanársegédként. – Tisztán emlékszem arra, hogy kisgyerekként előszeregettel lapozgattam édesapám anatómiai atlaszát, melyben lenyűgözőnek találtam az emberi csontváz és a koponya szerkezeti felépítését. Később fiatal kamaszként minden évben részt vettem családommal együtt az édesapám által is szervezett Debreceni Kardiológiai Napok esti rendezvényein. Akkor még nem gondoltam, hogy egyszer én is ugyanazt a szakmát választom majd, mint ő – mesélte. – Édesapám hivatása mindig nagy büszkeséggel töltött el már gyermekkoromban is. Otthonosan mozogtunk az orvosi környezetben. Volt úgy, hogy a karácsonyi ügyelet miatt a Szentestét is máskor tartottuk, hogy együtt tudjunk ünnepelni. Aztán később, amikor már nagyobbak lettünk, elkísérhettük őt a tengerentúli orvos-kongresszusokra is, ami mindmáig felejthetetlen élmény – ezt már Czuriga Eszter mondta, aki ma Brüsszelben dolgozik az Európai Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatóségén, mint európai uniós köztisztviselő.

Álmaim kéklő egén...

1992-ben egy fiatal, agráron végzett kétgyermekes anyuka lett egyik napról a másikra a Miskolci Likörgyár vezérigazgatója. Mesébe illő történet... lenne. A viharos történelmi időknek és az újkori rendszerváltásnak köszönhetően ugyanis az 1916 óta fennálló cég tönkrement. Ekkor kapta meg a kormánykereket Oroszné Prekop Erzsébet, aki ahelyett, hogy szép csendesen várta volna a gyáreladást, harcba szállt és elhatározta, hogy megmenti a vállalatot. Csaknem huszonöt év telt el. A Miskolci Likörgyár sikerebb, mint valaha, a Debreceni Egyetem egykori hallgatója pedig többek között a Pálinka Nemzeti Tanács első elnöke, a Magyar Pálinka Lovagrend alapító nagykövete lett. Teszi mindezt nőként, feleségként, anyaként, férfiakat megszégyenítő kitartással és üzleti érzéssel.

■ TERHES BRIGITTA

Hova való egyébként?

Miskolci vagyok gyerekkoromtól kezdve, de Miskolc mellett egy faluban születtem Selyeben. Jó néhány híres szülőtte van a nem egészen ötszáz lelkes kistelepülésnek. Viszont már általános iskolába is Miskolcra jártam.

Ezek szerint nem okozott nagy problémát, hogy egy nagyvárosba kellett költöznie az egyetem miatt?

Egyáltalán nem, sőt! Ma már Miskolc mellett Debrecen a másik kedvenc városom Magyarországon, mert nagyon szép és nagyon kellemes emlékek fűznek oda. Azt gondolom, hogy az a hely, ahol az ember a fiatalságát, az egyetemi éveit tölti, az mindenkinek felejthetetlen marad. Általános agrármérnökként végeztem 1976-ban,

üzemgazdasági és a növénytermesztési szakirányon. Majd pedig itt doktoráltam 1990-ben agrárgazdaságtanból, melyhez nagy segítséget nyújtott Zajác Gizella.

Milyen volt akkor egyetemistának lenni Debrecenben?

Éppen most volt a 40 éves évfolyam találkozómnak, és örömmel tapasztaltam, hogy ennyi idő után is megmaradt az a családi hangulat, a szeretet egymás iránt, mint akkor. Meghatódottság nélkül nem is nagyon tudok róla beszélni. Ennek alapjait az akkori 5 év tette le, hiszen szinte minden időnket együtt töltöttük: együtt jártunk előadásokra, vizsgázni, bulizni.

Mennyire volt jellemző akkor, hogy hölgyek jártak az agrárra?

Mi még nagyon kevesen voltunk. Ha jól emlékszem, körülbelül hárman-öten voltunk

egy csoportban lányok, tehát húsz-huszonöt lány volt az egész évfolyamon, és durván száz fölötti fiú.

Kollégiumban lakott?

Igen, kollégista voltam öt évig és nagyon jó hangulatú volt az ottani élet! Mi lányok, az első emeleten laktunk és fölöttünk lakott öt emelet fiú, úgyhogy igazán nyüzsgő élet volt, jártunk egymáshoz jegyzeteket vagy kényeret kérni és adni.

Voltak-e kedvenc helyeik Debrecenben?

Az Egyetem kávéházba, a Pálmába jártunk főként, de sokszor megfordultunk a társ egyetemek – az akkori Kossuth Lajos Tudományegyetem és az Orvostudományi Egyetem – báljain is. Mindig csapatostól jártunk és gyakran mentünk át az akkor még homokos Bólyai utcán a Kossuthról vissza az agrárra. Nagyon jó kis csoportunk volt! Az

egyik évfolyamtársnőnk Debrecenben lakott egy szülei által vett lakásban, ahová rendszeresen kijárt csak a mi csoportunk, sokat beszélgettünk és táncoltunk ott. Olyankor senki nem hozta a párját, hiába volt szinte minden fiúnak barátnője, nekünk pedig udvarlónk.

Mennyire volt nehéz akkoriban az egyetem, a tanulás?

Előtte pár évvel még főiskolaként működött az egyetem, éppen azelőtt kaptam meg az egyetemi rangot, úgyhogy nagyon-nagyon szigorúak voltak a tanáraink. Rengeteget tanultunk, legalábbis ahhoz képest, amit most látok és hallok. Ott egy tananyagból mindent tudni kellett. Ha valaki kihúzott egy tételt és azt elmondta, az

Vidéki szülők gyermeke vagyok, de sohasem gondoltam, hogy az agrárpályán kötök majd ki. Mindig kitűnő, jeles tanuló voltam és a biológia, a kémia, a fizika, a földrajz, tehát a természettudományi tárgyak álltak hozzám közelebb, és végül így jött az agráregyetem, mert oda biológiából, kémiából és matematikából kellett felvételizni.

még kevés volt. A tanárok jelentős része más témákban is körbekérdezett minket, és egy globális ismeretről kellett tanúbizonyságot adni. Ma már a Kertészeti Egyetemen tartok órákat, illetve ott szoktam államvizsgáztatni, úgyhogy látom, mit tudnak a mai diákok és mit kellett nekünk tudni. Ha egy tízes skálán kellene minősíteni, akkor a maiak az egyes ponton lennének, mi meg a tízesen.

Ön mennyire szigorú tanár ennek fényében?

Úgy gondolom, hogy nagyon szigorú vagyok, elvárom, hogy tudja az anyagot a hallgató. Persze a jegybeírásnál mindig megengedek! De megmondom őszintén, hogy államvizsgán, ha tehetném, sok diákot nem engednék át, de egyelőre csak egy szövegjavazatom van.

Önnek van emlékezetes vizsgaélménye?

Ó, igen, több is! Az egyik legemlékezetesebb az állati kártevők tantárgyból történt, amikor délután kettő körül kerültem sorra és reggel nyolctól ott dekkoltam a folyosón. Ez egy speciális tantárgy, mert tudni kell, hogy melyik kártevő hány fejlődési szakaszon megy át mire a petéből kifejllett rovar lesz és kártevőként elkezd tevékenykedni a haszonnövényeken. Hát ott nagyon megforgatott a tanár úr és valamikor délután négy óra körül kerültem ki étlen-szomjan támolyogva a vizsgáról. Ezt sohasem fogom elfelejteni! Persze van nagyon sok kellemes

emlékem is, például az államvizsgám, amikor a nagy grémium előtt minden tantárgyból jelest kaptam.

Miért éppen az üzemgazdaság irányába szakosodott?

Azért, mert az volt akkoriban a legnőiesebb ágazata az agrárképzésnek. A gazdaságosság, a termelékenység, a számokkal való foglalkozás és talán kicsit az irodai munka közelsége volt az, ami erre a szakirányra ösztönzött. Megmondom őszintén, hogy állattenyésztő azért nem szerettem volna lenni, egy nagyon szép szakma, de úgy éreztem, hogy én nem szívesen töltöttem volna a napjaimat gumicsizmában nap mint nap az állattartó telepeken, holt szeretem az állatokat. Sokkal inkább a

sen éreztem annak a hátrányát, hogy nő vagyok. Sokan el sem bírták képzelni, hogy ilyen fiatalon és főleg nőként hogyan kerültem az igazgatói posztra, azt meg végképp nem, hogy talpra fogom állítani a céget. Ezen vélemények azonban fölvértettek. Azt mondtam magamnak, hogy most már azért sem adom fel, és ha belehalok, akkor is megcsinálom! Utólag azt látom, hogyha az ember igazán akar valamit és tesz is érte, akkor annak meg lesz az eredménye. Kiszikolásként is azt tanultuk, hogy az energia nem vész el csak átalakul, vagy mezőgazdasági kifejezéssel élve: „Ki mint vet, úgy arat!”

Az eredmények pedig jöttek szép számmal! Idén kerekén 100 éves a likörgyár, csaknem száz embernek ad megélhetést, elérte, hogy a Gönczi barack egész Európában védett termék lett és sorolhatnám.

Igen, ma már több mint harminc féle magas minőségű, prémium kategóriás pálinkánk van és több mint száz érmünk, amiket ezekkel nyertünk hazai és nemzetközi versenyeken. Mindent elértünk, amit egy pálinkafőzde elérhet.

Az üzlethez ért ennyire vagy a pálinkához?

Szoktam mondani, hogy férfias szakmát űzök. A minőségi pálinkát 2004-től készítjük, de megmaradtak a hagyományos szesz italaink is, sőt egy időben készítettünk üdítő italokat is. A szocializmusban palackoztunk Coca-Cola-t, majd áttértünk az ásványvízre. A pálinka tehát csak a harmadik lába a cégnek, de a számítógép vezérelt üzemünk elnyerte már Magyarország legjobb pálinkafőzdeje címét is.

De nemcsak a piacon, hanem szakmai berkekben is sikerült elismerést kivínia.

Az az igazság, hogy nem igazán van Magyarországon olyan szakmai szervezet, ahol én ne lettem volna ott. A cégünk alapító tagja volt a Magyar Szeszipari Szövetségnek és a Pálinka Céhnek, én magam a Pálinka Lovagrend alapítója vagyok és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamarának is több évtizede tagja a vállalatunk, ahol az Élelmiszeripari Szakosztály elnöki tisztségét töltöm be. A 2008-ban megalakult Pálinka Nemzeti Tanács az első elnökének is engem választottak, amit nagy megtiszteltetésnek tartottam.

Mennyire volt nehéz összeegyeztetni ezt a felelősségteljes munkát anyai teendőivel?

Rettenetesen nehéz volt, hiszen 1992-ben még általános iskolások voltak a gyermekeim, úgyhogy nagyon sokat köszönhetek a családomnak, mert nélkülük én nem tudtam volna ezt a munkát csinálni.

„Magammal vittem mindazt, amit Debrecen adott...”

Igencsak elcsodálkozott Bertalan Zoltán, amikor megkerestem, hogy a jubileumi gyémántdiploma átvételekor szeretnék interjút készíteni vele. Velem? – kérdezte – de hát én csak egy egyszerű pedagógus vagyok. Valóban „csak” az. Mezőgazdasági mérnök tanárként és néptáncpedagógusként egyaránt. Ötven éves pályafutása alatt számtalan elismerést, többek között Kiváló pedagógus díjat is kapott. Aki Debrecentől távol sem felejtette el mindazt, amit diákként, agrármérnökként és néptáncosként ettől a várostól kapott útravalóul.

■ BÉRES ZSUZSA

Honnan ered a néptánc és az agrárium szeretete?

Mindkettőt szülőhelyemnek, a Hortobágy széli Nádudvarnak köszönhetem. Édesapám tisztviselő volt, de édesanyám szülei gazdálkodtak, így állatok, növények között nőttem fel. Hogy mennyire meghatározó volt a puszta az életemben, mutatja, hogy máig emlékszem egy hídi vásárra, ahol a tűző nap elől szekér alá bújva csodáltam a szűrben, nagy kalapban, botot forgatva táncoló pásztorokat. Hatalmas termetüket, a magabiztos, tekintélyt parancsoló kiállásukat, és azt is láttam, hogy nagy tiszteletnek örvendtek, hiszen olyan büszkén, rártartian tudtak menni. Nekem ez példakép volt. Nem beszélve arról, hogy tőlük láttam azokat a motívumokat, amiket később ne-

kem is volt alkalmam táncolni. Így utólag visszagondolva egész életemet meghatározta a puszta, a föld és tánc.

Nádudvar után hogyan lett Debrecen az „otthon”?

Az elemi iskola négy osztálya után már készültem a debreceni gimnáziumba, de 1944 őszén ideért a front, így aztán elmaradt a költözés. Végül '46-ban sikerült bekerülnöm a Református Fiúgimnáziumba, a „Refibe” mint tizenegynéhány éves kis gimnazista. Az öreg Kollégiumban laktam, ugyanolyan rendszabályokat éltem át, mint Nyilas Misi, még pakkot is ugyanúgy kaptam, ahogy azt Móricz Zsigmond megírta. Sajnos nem sokáig élveztem a régi, történelmi szokásokat, oktatási módszereket, mert három év után, 1949-ben megszüntették az akkori gimnáziumot, és

egyszeriben csak nyolcadikos lettem. Majd beiratkoztam a Mezőgazdasági Gimnáziumba, ez fél év után megszűnt, átalakult állattenyésztési technikummá és Mezőgazdasági Szakközépiskolaként működött tovább.

A középiskola elvégzése után állatorvos szerettem volna lenni, de nem vettek fel, hiába volt kitűnő az érettségim, úgynevezett „létszámfeletti” lettem származási probléma miatt. Így beiratkoztam egy akkor alakult földrendezői technikumba, de ez az iskola is megszűnt egy év után. Úgy tűnik, nem mindenhol hoztam szerencsét, mert bárhova jártam, az hamarosan megszűnt.

Ekkoriban kezdett újra működni Pallagon a Mezőgazdasági Akadémia. Oda felvettek. Nagy szerencsém volt, mert olyan tanárim voltak, akiknek fontos szempont volt a

gyakorlati életre való oktatás és a természet megismertetése. Örültem ennek, hiszen azért mentem mezőgazdászna, mert a természettel, állatokkal, növényekkel akartam foglalkozni.

A Debreceni Népi Együttes próbatermének falát a mai napig díszíti az a portré,

amelyiken cifraszúrben, pásztorkalapban látható Bertalan Zoli. Hogyan került kapcsolatba a néptáncsal?

Szamoszegen voltunk '46-ban egy cserkész táborban, és ott láttam a nagyobb fiúktól egy pásztortáncot és miután én elég magas növésű voltam, így amikor egyikük megbetegedett, nekem kellett beugranom helyette. Akkor tanultam meg botot forgatni. Érdekes, de később én a néptáncot egyszerre tanultam és tanítottam, ugyanis 1953-ban bekerültem az akadémiára és akkoriban az volt az alapelv, hogy minden iskolában, minden üzemben legyen néptánc csoport. A színvonal az más kérdés, nem véletlenül nevezték akkoriban „népi rütyőnek”, mert bizony messze állt a népművészettől. Nekem szerencsém volt, mert találkoztam Czövek Lajos zenepedagógussal, aki beajánlott a Debreceni Népi Együttesbe, ahol Béres András néprajzkutató, a Déri Múzeum későbbi igazgatója és Varga Gyula, az egyetem néprajzos tanársegéde voltak a vezetők. Két olyan embertől tanulhattam táncolni, akik eredeti, hiteles anyagot tanítottak nekünk, amit maguk gyűjtöttek. Régi gyerekkori élményemet 1954-ben éltem át újra, amikor az azóta már világhírű Hortobágyi pásztortáncok koreográfiáját készítették. Legendás, egyszerű kis tánc, de Európától Ázsiáig láthat-

ta a közönség, később még Keszthelyen is tanítottam.

A Mezőgazdasági Akadémia néptánc csoportjának megalakítása is az Ön nevéhez kapcsolódik.

Alig egy hónapja voltam még csak tagja a Debreceni Népi Együttesnek, amikor

1953-ban megalakult az akadémia. Még akkor ősszel felkértek, hogy tanítsak néptáncot. Gyakorlatilag még nem álltam azon a fokon, amin ma állnak az oktatók és máris tanítottam azt, amit épphogy megtanultam. Később magam is megpróbáltam koreográfiát készíteni, első próbálkozásom a Nádudvari félfordulós volt. Aztán hamar eltelt a három év, végeztem, de még néhány évig vezettem a csoportot, majd Bana Pista vette át a stafétabotot a Hortobágyi Néptáncgyűttesben.

Diploma után munkavállalás, családalapítás következett?

Először a Bocskai termelőszövetkezetben dolgoztam állattenyésztőként, majd hét évig a Nemzeti Bankban mezőgazdasági revizorként, de nem igazán tetszett ez a munka. A néptánc során megszoktam, megszerettem, hogy fiatalok társaságában vagyok, így arra gondoltam, tanítani kellene. A tanárképző elvégzése után Palagra kerültem, közben megnősültem és ott kaptunk szolgálati lakást. A feleségem is pedagógus volt, így aztán egy húron pendültünk. Persze ezzel párhuzamosan a kutatómunkát sem hanyagoltam el, a dolgozatom olyan jól sikerült, hogy javasolták, adjam be doktori disszertációnak. '70-ben doktoráltam.

De ez már nem Debrecenben történt...

A családdal rendszeresen jártunk a Balaton mellé Keszthelyre nyaralni, nem véletlenül, hiszen a feleségem odavaló. Egyszer az iskola kollégiumában szálltunk meg és szóba került, hogy szükségük lenne pedagógusra. Nekem volt kedvem, feleségemnek meg különösen. A feltétel az volt, hogy néptáncgyűttest kell alakítani. Ezt a követelményt könnyűszerrel tudtam teljesíteni a Nagyváthy János Szakközépiskolában és így nem véletlen az együttes elnevezése sem.

Nagyváthy János 1700-as években a Fesetics gróf gazdaszjtje volt, és a feladata volt a szakmai oktatáson kívül a diákok kulturális tevékenységének istápolása is. Ő hozta létre azt a tánc csoportot – mindössze 6 fiúval – akiknek a táncát egy angol utazó így írta le: „bottal a kezükben igen ügyesen forgatták a botot, csapkodták csizmájukat, dübögtek és közben nagyokat kurjongattak”. Ki lehet következtetni: a híres bakonyi kanásztáncot járhatták. Gondoltam: íme, mezőgazdasági munka ismerete, kutatása mellett érdemes és lehet foglalkozni a népművészettel. Annál inkább, mert az a társadalmi réteg, amelyik megműveli a földet, tenyészt az állatokat, ugyanaz művelte ki azt a táncot, amit ma már művészetnek tartunk, a kézműves tárgyakat, amiket annak idején használati eszközként készítettek vagy azokat a dalokat, amiket munka közben énekeltek. Nekünk feladatunk mindezt megőrizni és továbbadni.

Folyamatosan működött a tánc csoport?

Amikor elkezdtem a munkát 1969-ben, eleinte csak a saját iskolánk diákjai jártak táncolni. Voltunk vagy 40-en. Rá egy évre mutatkozunk be először a színházban egy egész estét betöltő műsorral. De mivel iskolás csoportról volt szó, szinte négyévente újra kellett kezdeni az alapoktól. Aztán a '80-as évek közepén egyszer csak azt vettem észre, hogy érettségi után egyre többen visszajönnek. Most pedig már nem csak családapák, családanyák, hanem még az unokáik is táncolnak a Nagyváthy-ban. Nekem is itt táncolt mind a két fiam. Az együttesben sikerült kinevelnem olyan utódot, aki felsőfokú néptánc-pedagógusi diplomát szerzett. Megtisztelő, hogy rólam írta a diplomadolgozatát. Az iskolából már rég nyugdíjba mentem, de a tánc továbbra is marasztal: 70 éves koromig voltam aktív, de művészeti vezetőként a mai napig irányítom az együttes munkáját.

„A beteg elsősorban élő és érző ember”

Mosoly és kedvesség fogad, amikor Szegedi Zoltánéhoz érkezek. Ahogy feleségére és rá nézek, az élet szeretete jut eszembe. A sebész főorvos úttörője volt a sebészetnek, a Kodály Kórus énekeseként – feleségével együtt – pedig majd’ az egész világot bejárta. Alma Materéről, pályafutásáról, önnevelésről, emberségről, zeneszeretetről és nem utolsósorban, családjáról beszélgettünk.

■ VASS KATA

Ha számokban kellene summázni Szegedi Zoltán sebész főorvos eddigi életét, az alábbiakról számolhatnánk be. Élete első és egyetlen munkahelyén, a Kenézy Kórházban 41 évig dolgozott, ahol több mint 10 ezer műtétet végzett. 15 éven át bemutató operációkat is tartott, melyeken 88 osztályvezető főorvos és több mint 600 szakorvos vett részt. Rendszeres résztvevője a szakorvosképzési programnak, közel 200 előadás és 43 idézhető közlemény is jelzi munkásságát. Életművét 2016 nyarán a Magyar Sebész Társaság „A Magyar Sebészetért” emlékérmé – melyet 65 év felettiek kaphatnak – koronázta meg, melyet ötödik debreceniként vehetett át kiemelkedő szakmai, tudományos és oktatói tevékenységéért.

Az alapokat is tudni kell

Szegedi Zoltán Egerben született, ahol a Gárdonyi Géza Gimnáziumban egészségügyi tagozaton végzett. Hetente egy alkalommal az egri ápolónőképzőben anatómi-

át, belgyógyászatot és sebészetet is tanult. – Ágyazni, beteget forgatni és a vizsgálatokhoz előkészíteni is megtanítottak. Ezt a tudást a négy évtizedes sebészeti munkám során is hasznosítottam. Az tud ugyanis igazán jó orvos lenni, aki a betegellátás minden szintjét ismeri – vallja a főorvos. Úgy véli, a betegellátásában mindenkinek megvan a maga láncszeme és csak akkor tud a beteg mosolyogva távozni a kórházból, ha mindenki a sajátját hozzáadja.

A gimnázium után egyértelmű volt, hogy a Debreceni Orvostudományi Egyetemen folytatja tanulmányait. – Akkor már több korábbi iskolatársam tanult az egyetemen, tőlük tudtam, hogy magas a szakmai színvonal. Ma is boldogan emlegetem, hogy olyan híres professzorok szerepeltek az indexemben, akik nem csupán a saját szakterületüket, hanem emberi tartást, a betegek kezelését és a betegekkel való bánásmódot is oktatták – mondta. – Krompecher István anatómiát tanító professzor előadásai mindig teltházak voltak. Annyira élményszerűen tanított, hogy azok is jöttek hallgatni,

akiknek nem volt kötelező. „Jegyezzék meg, a frissen végzett orvos azt tudja a legjobban, hogy mi, melyik könyvben, hol található meg.” – idézte fel Szegedi Zoltán hajdani professzora szavait. A múltidézésben több professzor neve is felmerül: Albert Béla, Dán Sándor, Endes Pongrác, Lampé László, Petrányi Gyula, Schnitzler József, Szeleczy Gyula, Szodoray Lajos – a teljesség igénye nélkül. „A múlt ismerete, a jelen aktív művelése és a jövőbe tekintés.” – így hangzik Szegedi Zoltán előadásainak mottója. Úgy véli, aki a saját szakterületének múltját nem ismeri, az a jelen nem tudja aktívan művelni, így pedig nem tud a jövőbe tekinteni – hiszen nincs folyamatosság.

A DOTE-n töltött évek nem csupán tanulmányait határozták meg, hanem az életét is. – Szakmailag felkészültnek lenni számomra kötelesség, de sokkal fontosabb hozzátenni az embert is, aki gyógyít. Azért, mert élő, érző és a betegségük miatt egy kicsit sérült lelkű emberekről van szó. Köszönöm a jó sorsomnak, hogy remek sebészeti kollektívába kerültem 1975-ben. Akkor még

nyitott műtéttel gyógyítottunk mindent. A '80-as évek közepén megjelentek a korszerű és biztonságos varrógépek, melyek a gyomor- és bérendszeri műtétek jelentős részét módosították a betegek javára. A '90-es évek elejétől alkalmazni kezdték a szövetbarát sérvhálókat, ezek szintén a betegek gyógyulását könnyítették meg. Lágyéksérv esetén 20% helyett mindössze 1,5-2%-ra csökkent a sérvkiújulás – hangsúlyozta a főorvos. Ebben az időben jelent meg a laparoszkópia, ami lényegében a sebészeti műtéttankönyvet írta át. Nagy öröm számára, hogy mindegyik változásnak aktív részese lehetett.

A lélek ápolója is

Beszélgetésünk közben a főorvos többször hangsúlyozta az empátiás orvoslás jelentőségét. Úgy gondolja, a testi gyógyítás mintegy kétharmada a sebészetnek, a maradék egyharmadban azonban pszichológusként is helyt kell állni. – Foglalkoznunk kell a beteg lelkével is. A beteget több bizonytalanság nyomasztja: Mennyi fájdalma lesz? Meg fog-e gyógyulni? Felébred-e az alattásból? Találnak-e rosszindulatú betegséget? Ezeket a kételyeket nekünk, sebészeknek fel kell oldanunk, azaz a betegek fejével kell gondolkodnunk – fejtette ki, hozzátéve, ő maga is ezt a szempontot veszi figyelembe mindmáig munkája során. Elmondta, az egészségügyi dolgozók felelőssége nehezen hasonlítható másokhoz, ugyanis naponta többször kell olyan döntéseket hozniuk, melyek megmásíthatatlanok. Akit a döntés felelőssége nyomaszt, annak a sebészetnek – és egyáltalán az egészségügyben való elhelyezkedést – nem tanácsolja. – Empatikusnak kell lenni, egy betegséget sem szabad bagatellizálni, hiszen minden betegnek a saját betegsége a legnagyobb gond. Azonban a műtét utáni napokban is naponta kell figyelni az operált betegre. Elmondani, mi az aznapi teendőjük, hiszen érezniük kell, hogy minden nap egy kicsivel jobban vannak. A szomorú hírt is mindig úgy kell közölni – kíméletesen –, hogy a beteg bizalmát és a gyógyulásba vetett hitét ne vegyük el. Erről napjainkban kevés szó esik, pedig nagyon fontos. A csonkoló műtétek vagy halálesetek közlését se bíztam sose másra – vallja a főorvos.

Az orvosnak azonnal kell cselekedni. – Amikor a beteget kikérdezem, majd megvizsgálom, rögtön asszociálnom kell a medicina különböző területeire, melyből összeáll a diagnózis. Nem lehet közben könyveket bújni vagy időt kérni. – Tudom, szigorú ember hírében állok, de magamat ugyanazzal a mércével mérem, mint másokat. Én ezt következetességnek hívom. Talán ezt értékelhette a

Zenei hatások

Értetni, élvezni, és ha lehet, művelni – vagyis teljesen ráérezdülni a zenei élményre. Így hat a lélekre a zene és így segített Szegedi Zoltánnak is a több mint négy évtized alatt, amíg a Kodály Kórusban énekelt közösen a feleségével. – Nyolcévesen hegedülni tanultam, mindig is szerettem a minőségi zenét. Aktív kikapcsolódás számomra, ami ugyanúgy szellemi koncentrációt is jelent. Ahogyan a műtétek, úgy a zeneművek között is vannak több órák – pl. Händel Messiás –, de ez más szellemi koncentrációt igényel, felüdít. A Kodály Kórus életre szóló élményt adott mindkettőnknek. Öröm számunkra, hogy találkozhattunk a zeneirodalom kiemelkedő műveivel, világhírű karmesterekkel és zenekarokkal – mindezt a világ neves koncerttermeiben. Ezek az élmények is formáltak, az orvosi viselkedésemhez nagyon sokat hozzáadott, hiszen a zene a lélekre (is) hat – emelte ki.

Magyar Sebész Társaság az életmű díjban – mondta, hozzátéve, mindezért korábbi főnökeinek és kollégáinak mérhetetlenül hálás, hiszen a sebészet igazi team munka. A főorvos ma is aktív, a fővárosi Róbert Károly Magánkórházban végez műtéteket és tart szakrendelést, emellett a MeDoc Egészségközpont orvosigazgatója, ahol szintén vezet szakrendelést is.

Fiataloké a jövő

– Szeretem őket, sokat beszélgetek velük, hiszen új látásmódot hoznak, én pedig átadom nekik a tapasztalataimat, így mindketten gyarapodunk. Gyors döntésképeség, azonnali rendelkezésre állás, kiváló állóképesség szükséges a szaktudáson és empátián túl. Az önnevelésnek hatalmas jelentősége van. Aki sebésznek készül, vértetse fel magát. A szakma velejárója az ügyelet is. Ha éjszaka beteg jön, mire kilépek a folyosóra, döntőképesnek kell lennem, erre rá kellett magamat nevelni. Világosan kell látni a célt, amiért mindig mindent meg is kell tenni, hiszen az egészséges elégedetlenség visz előre. Sokat kell asszisztálni, hiszen a praktikumokat csak a műtőben lehet elsajátítani. Mindig fogékonyak kell lenni az újra, hiszen ma a technika uralja a sebészetet. Ezt alkalmazni kell, hiszen aki kimarad, az lemarad. Példaképem nincs, ugyanis

nem akarok epigon lenni. Ezt tanácsolom a fiatal kollégáimnak is. Mindenkinek van egy veleszületett adottsága, ezt kell folyamatosan továbbfejleszteni, hiszen ahogy a jó pap, úgy a jó orvos is holtig tanul – hangsúlyozta.

Szabadidejében kreatív, gondolati tartalmakkal teli hobbikat végez. Szeret barátkcsolni, fényképezni és lenyűgöző gondoskodással művelik feleségével kertjüket. – Nálunk két kertész van, a feleségem és én – mondja mosolyogva. Azonban kertészkedni, ritkítani és metszeni is csak hideg fejjel, céltudatosan érdemes, akkor lesznek szépek a rózsák, a hibiszkuszok és a gyep is. Feleségével tinédzser koruk óta vannak együtt, a közösen eltöltött idő sokat jelent számukra. Két lányuk és négy unokájuk van. Előkerülnek a családi fényképek is, ragyogó szemekkel mutatják nekem azokat. Az egyiken Szegedi Zoltán hegedűvel tanítja és szórakoztatja az unokákat. Hogy lesznek-e még sebészek vagy zenészek a családban, az még a jövő zenéje – ám remélik és mindent megtesznek érte.

A beszélgetés során egy Arany János idézet jutott eszembe. „Legnagyobb cél pedig itt, e földi létben: ember lenni mindig, minden körülményben.” – ahogy Szegedi Zoltán is teszi.

Ha kevesebbet alszunk, több időnk marad mindenre – vallja félig viccelődve beszélgetőtársam, Kállai Imre, aki egyszerre orvos, félállásban lelkész és háromgyermekes családapa. És még alig múlt 28 éves. Fél 8-tól fél 4-ig minden nap a Kenézy Kórház Pszichiátriáján dolgozik, ahol rezidens orvos, esténként kétszer egy héten beosztott lelképásztorként bibliaórát tart a Mester Utcai Református Templomban, vasárnaponként pedig – legalább havonta egyszer – istentiszteletet ugyanitt. Majd bokros teendői végeztével hazatér feleségéhez, Krisztinához, akivel már hat éve házasok, és az este a játékról szól: a négyéves Eszterrel, a kétéves Sárával és a négyhónapos Abigéllal.

A világ bolondjait választotta ki az Isten...

■ KOVÁCS DOROTTYA

Elhívást kapni a lelkési munkára már állandósult szókapcsolattá vált keresztyén körökben, és az orvosi szakmához is kétségtelenül elhivatottság szükséges. Hogyan képzeljük el az Ön elhívását?

Természetemből adódóan gyerekkoromtól kezdve segítő típusú ember voltam – így lettem teremtve. Az iskolában is mindig a gyengébbek mellé álltam, ilyen voltam, és azt hiszem, ilyen is maradtam. Elhívást a keresztyén életre aztán tizenkét évesen kaptam, amit nevezhetünk a megtérésemnek. Aztán tizenhárom évesen éreztem egy bibliai igevers kapcsán, hogy talán ez az ige nekem szól. A korinthusi levélben van megírva, hogy: „A világ bolondjait választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse a bölcsüket” (1Kor 1,27). Ez után gondoltam

úgy, hogy lelkési pályára kellene mennem: református gimnáziumba mentem, és ott is végig erre készültem. Aztán a gimnáziumi évek vége felé a tanáraink javasolták, hogy próbáljam meg az orvosi egyetemet, mert úgy látják, hogy lenne rá esélyem, mondván, a teológiát később is elvégezhetem. Végül is így lett: felvettek az orvostudományi egyetemre Debrecenben, majd az első félév után a lelkészem bátorítására felvételiztem a teológiára is, és így sikerült elindulnom aztán ezen a kettős úton.

Gyakori, hogy egy lelkésznek civil hivatása is van, sőt, egyházi berkekben, ha jól tudom, ez a javasolt eljárás...

Én akkor nem éreztem, hogy ebben engem akár egyházi vonalon, akár az orvosi egyetemen támogattak volna. Sőt, mindkét egyetemen inkább kicsit furcsán néz-

tek rám az elején. Mindenesetre szerintem sem baj az, ha egy lelkésznek világi hivatása is van. Nagyon sok szép példa van arra itt Magyarországon és nálunk otthon, Kárpátalján is, hogy előbb valaki évekig civil szakmában dolgozik, és majd csak aztán lesz lelképásztor. Van ennek előnye, hiszen ilyenkor hitelesebben, és több empátiával tudunk szolgálni a gyülekezetben, mert több rálátásunk van arra, hogy hogyan néz ki az emberek hétköznapi élete. Lelkészként ugyanis sokszor csak templomi körülmények között találkozunk az emberekkel és ilyenkor könnyű „ég és a föld között lebegő”, palástban lévő valakivé válni. Persze ez nem jelenti azt, hogy azok a lelkészek ne végezhetnének nagyon jó munkát, akiknek ez az egyetlen hivatásuk, sőt. Csak arról van szó, hogy ebben a vonatkozásban nekünk talán kicsit könnyebb empatikusnak maradnunk.

Beszéljünk egy kicsit a múltról. Hogyan nőtt fel, mik voltak azok a dolgok, amik a leginkább hatottak Önre?

Egy kis kárpátaljai faluban, Tiszaágteleken nőttem fel, az itteni gyülekezet aktív tagja voltam. Bár ez egy nagyon kis gyülekezet volt, nem egy pörgős-kirándulós, városias típusú. Otthon bátyámmal eközben segítgettünk a családi gazdaságban. Majd Nagydobronyba előbb középiskolába, majd református gimnáziumba mentem továbbtanulni. Szerettem tanulni és megfelelni a tanárok elvárásainak, és készültem az egyetemre.

Kárpátaljáról hogy került épp a Debreceni Egyetemre?

Egyrészt azért ide jöttem, mert közel volt, Kárpátaljáról sokan választják részben emiatt a Debreceni Egyetemet. De az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy egy ponttal lemaradtam a Semmelweisről. Utólag ennek persze nagyon örülök, hiszen Budapesten nem lett volna lehetőségem egyszerre elvégezni az orvosi egyetemet és a teológiát. Debrecenben adott volt az infrastruktúra ehhez, és utólag látva biztos vagyok benne, hogy ez is Isten vezetése volt.

Két nehéz szakot választott. Ezek egyike is teljes embert szokott igényelni és nagyon sok energiát. Visszagondolva a nehézségekre a tanulmányok alatt, nem gondolja, hogy túl sokat vállalt? Vagy érzett ilyet a tanulmányok közben?

Ott kezdeném a választ, hogy én egy nagyon impulzív személyiség vagyok: könnyen tudok jó, időnként pedig rossz döntéseket is hozni. Bipoláris temperamentumúnak mondanám magam, ha szakmai szemmel jellemezném a személyiséget, és ezzel általában szétszórtság is jár. Két egyetemre jártam, és azért ezt sokszor nehéz volt kivitelezni. Nagyon sok egyeztetéssel és szervezéssel járt, új időpontok megbeszélésével, ami próbára tette a kicsit szétszórt természetemet, és sokszor éreztem úgy, hogy túlvállaltam magam. Leginkább mégis abban nyilvánult ez meg, hogy nem tartoztam teljes mértékben egyik egyetemhez sem. Voltak persze ismerőseim, barátaim, hívtak is nagyon sokszor programokra, de szinte soha nem tudtam elmenni, mert az már nem fért bele az időmbe. Egyik évfolyamomhoz sem tudtam szorosan hozzátartozni és ez hiányzott. Jó húzóerő és az egyetemi élmények fontos része az, amikor együtt megyünk vizsgázni vagy együtt készülünk vizsgára, elkérjük egymás jegyzeteit, de nekem sajnos nem volt meg mindez.

Hogyan osztotta be az idejét az egyetemi évek alatt? Meséljen egy átlagos hétről, amiben van orvosi egyetem, teológia és magánélet, szórakozás is.

Nagy szerencsémre a teológián általában délelőttönként voltak a kötelező előadások, az orvosin pedig délután voltak a gyakorlatok – itt a délelőtti órák többé-kevésbé szabadon választhatók voltak. Kihasználtam az egyetemi órák rugalmasságát is, és sokszor nem a saját csoportommal, hanem egy másikkal jártam egy-egy órára. A napjaimat tehát általában megosztva töltöttem a két egyetemen. Közben már a tanulmányok alatt is szolgáltam itt a Mester utcai gyülekezetben, ezért rendszerint a hétvégém is foglaltak voltak, de szerettem ezt csinálni. Eléggé be voltam táblázva és sokat rohantam. Meg közben persze még tanulni is kellett...

És megházasodni...

Igen, közben meg is házasodtam. Akkor már az 5-5 év elméleti tanulás vége felé jártam, és mindkét szakomon a gyakorlat következett. A feleségemmel pedig még a református gimnáziumban ismerkedtünk meg, onnan maradt meg ez a kapcsolat. Ő is itt tanult a Debreceni Egyetemen és 2010-ben házasodtunk össze.

Melyik egyetem volt a nehezebb?

Az orvosi egyetem azért nehezebb. A teológián is voltak persze nehéz tárgyak. Például a héber felért egy anatómiával, mert annyira más világ, tőlünk idegen gondolkodásmódra épül a nyelvtan. Persze nagyon nehéz összehasonlítani ezt a két szakot, nagyon különbözőek.

Hogyan tudja hasznát venni a teológiai ismereteinek a kórházban?

Pszichiáter rezidens vagyok a Kenézy Kórházban és itt mindig szem előtt tartom, hogy elsősorban orvosként vagyok jelen, ezért kapom a fizetésem. De vannak olyan helyzetek, amikor hívó, vallásos emberek kérnek segítséget és ilyenkor, amikor a beteg szorgalmazza, akkor természetesen felekezettől függetlenül szívesen beszélek velük ilyen témákról is. Na meg a pszichiátriának vannak a spiritualitáshoz szorosan kapcsolódó területei, ilyen például az addiktológia. A szenvedélybetegségek esetében a leghatásosabb gyógymódok a tudományban is spirituális jellegűek, például a 12 lépéses programok az alkoholbetegeknél.

Fordítva, a templomban tudja-e hasznosítani valamilyen módon orvosi ismereteit?

A pszichiátria és a vallás között évtizedek óta hidegháborús állapot áll fenn, ennek a

kialakulása Freud nevéhez köthető. Annak ellenére, hogy nagyon vallásellenes volt, rengeteget írt a témáról pszichiáterként. Nagyon jó bibliismerete is volt, és azt írta a vallásról, hogy az a társadalom közös téveszméje. A két terület kibékíthetetlen ellentétből adódóan a kórházban sokszor az az érzésem, hogy Isten nevének kimondása nélkül, de a gyülekezetekben használt gyakorlatokat alkalmazzuk. A gyülekezetben pedig sokszor azt gondoljuk, hogy minden problémát lelki módon tudunk megoldani. Ezt a két végletet érzem sokszor és azt gondolom, hogy a pszichiátria kicsit gazdátlan Isten nélkül, a vallásosságból pedig gyakran a szakmaiság hiányzik pszichiátria nélkül. A gyülekezetben nekem van egy kis rálátásom arra, hogy ki az, akinek már egy kicsit több segítség kellene és nem elég, ha csak megvallja a bűneit, az nem old meg mindent. Mert a betegség az betegség.

A tanulás életfogytig tart. De szeretne még egyetemre járni?

A doktori képzésen még gondolkodom, pont a spiritualitás és a pszichiátria határterületei azok, amikkel még szívesen foglalkoznék.

Mi az, amire azt kívánja, bárcsak több idő jutna?

A családra és olvasásra. Nagyon szeretek olvasni, de kevés időm jut rá.

Milyen könyvet tenne a párnája alá esténként, ha működne a csacsi módszere a tanulásra?

Biztosan tennék pszichiátriai szakmai könyveket, de regényeket is. Dosztojevskij, Szolzsenyicin és Tolsztoj könyveit, mert ők nagy kedvenceim, de még sok művük van, amiket nem olvastam.

Az átlagembernek a munkahelyi és a családi életet összeegyeztetni is gondot jelent. Ön aztán mindenből nagyot kapott. Két komoly munkahely és egy szép nagy család. Tudna valamit tanácsolni az „átlagembernek”?

Minél kevesebbet alszunk, annál több időnk jut munkára és családra is. És egy bizonyos szintig nem is feltétlenül leszünk ettől fáradtabbak. Meg kell tervezni a napunkat ahhoz, hogy mindenre jusson időnk. Jól kell ismerni önmagunkat és a helyzetünket a hatékony időbeosztáshoz. A főnököm szokta mondani, és én is nagyon fontosnak tartom, hogy kell olyan időt biztosítani magunknak, amikor nem vagyunk használt állapotban. Én-idő, amikor nem használnak orvosként, lelkészként, férjként és apaként sem, hanem csak úgy vagyok.

„Nehezen teszek különbséget munka és szórakozás között”

Kis Andrea, egy igen tehetséges fiatal, több nemzetközi design verseny és elnyert díj után jelenleg az USA-ban, a Utah State University-n tanul pszichológiát. Mindemellett ő a Kockalendár megalkotója, ami miatt eddig négy nemzetközi elismeréssel is büszkélkedhet. Pár éve pedig beindította saját designer webshopját is.

■ VERES-KISS ANIKÓ

Ha jól tudom, a Debreceni Egyetem Informatikai Karán végezte a tanulmányait. Hogy-hogy később a designer munka mellett a pszichológia irányába indult el?

Igen, az Informatikai Karon tanultam, illetve van grafikus végzettségem is. Az IK-s irányt a szüleim jelölték ki számomra, ők meg voltak győződve arról, hogy ha nem matematikus vagy programozó leszek, akkor nincs értelme az életemnek. Ehhez mérten kora gyermekkoromtól fogva igen komolyan vették ilyen irányú taníttatásomat - az első játék programjaimat talán 8-9 évesen írtam. Ezek után nem adtak sok

választást az egyetemi jelentkezésnél sem. Ugyan az első szakomon tanultak egyes részeit tudtam élvezni, mivel nagyon szeretek tanulni és végtelenül kíváncsi vagyok az új dolgok iránt, de összességében nem voltam elégedett azzal, amit ott tapasztaltam. Kicsivel több, mint két évvel ezelőtt pedig úgy döntöttem, hogy engedek a bennem lévő vágyakozásnak és beiratkoztam az egyetem pszichológia képzésére. Igazat megvallva ez volt az, ami már tizenéves koromtól fogva érdekelt, így a kérdés nem az volt, hogy elkezdem-e a képzést, csupán az, hogy mikor.

Az informatikai jellegű tudásom egyes részeit ma is aktívan használom, a gyerekkori

alapok tehát nem vesztek el és össze tudom kapcsolni a legkülönbözőbbnek ítélt tudományterületeket: tudományos szinten és a saját életemben egyaránt. Például a pszichológián belül, rengeteg olyan háttérterület van, ami izgalmas átfedéseket mutat korábbi tanulmányaimmal; elég csak a mesterséges-intelligencia kutatásra gondolni vagy a marketingpszichológiára, ami az aktuális érdeklődésem egyik gócpontja.

Milyen tapasztalatai vannak a Debreceni Egyetemen, illetve a Utah State University-n?

Az egyetemi létet egyébként mindennél inkább élvezem (különösen a pszichológia

tanszéken és a Utah State University-n tapasztaltakat), kora gyermekkoromtól fogva ezt tekintem természetes légkörömnek, hiszen édesapám is professzor volt és magam is tudományos pályán szeretnék elhelyezkedni. Persze ez nálam egy igen fluid és nem-lineáris folyamat, mivel gyakran változik az érdeklődésem és ehhez mérten a szakmai elképzeléseim is folyamatosan alakulnak.

A Debreceni Egyetem egyik nagyon nagy előnye, hogy remek nemzetközi kapcsolatrendszerrel rendelkezik szinte minden kar. Így jelenleg az ISEP nevű csereprogram keretei között az USA-ban folytatom a tanulmányaimat. És hogy miért éppen itt? Leginkább azért, mert nagyon régen vágytam már az amerikai felsőoktatási rendszer testközeli megismerésére. Az itteni felsőoktatási rendszer nagyon sok téren igen más, mint az otthoni és én sok szempontból jobban kedvelem. Tanulmányi téren - részben ennek köszönhetően - rengeteget fejlődtem. A nyelvet ugyan második anyanyelvként beszélem, mert kora gyermekkoromban a szüleimmel Angliában laktunk (ekkor sajátítottam el édesanyám hathatós segítségével), így ez nem jelentett különösebb kihívást, de a szociális folyamatok és pszichológiai terminusok rengeteg újdonságot tartogattak, hiszen az itteni oktatásban más a tananyagok megközelítése és a tárgyak logikai felépítése. Szakmai szempontból szintén hihetetlenül érdekes mindaz, amit itt tapasztalok, hiszen a marketing sok szempontból otthon még gyerekcipőben jár és persze az üzleti alapokat taglaló tantárgyam is rengeteg új ismeretet adott.

A hosszú távú jövőt külföldön képzeled el?

Már hosszú évekkel ezelőtt is fontolgattam egy amerikai egyetem meglátogatását és úgy tűnik a várakozásaim beteljesedtek és sejtésemhez mérten valóban inspirálóan hat rám ez a környezet. Természetesen gondolkodunk a külföldi jövőn, mivel a férjem programozó, így ő bárhol tud dolgozni, az én kutatási aspirációim itt teljesen más irányba alakulhatnak, mintha otthon maradnék. A majdani visszatérés a terveink között szerepel, de a végleges döntés meghozatala előtt haza fogunk menni egy kis időre, hogy átgondoljuk lehetőségeinket. Elképzelhető, hogy egy kis pihenés után sokkal nagyobb kalandok után nézünk, s inkább a digitális nomád életforma mellett döntünk.

Jelenleg nagyon jól érezzük magunkat Amerikában, a táj gyönyörű, s alföldi gyepek létezésére hegyek között élni hatalmas örömet jelent a magassági betegség kel-

lemetlen tünetei ellenére is. Az emberek kedvesek, a kultúra befogadó (tudom, ezen sokan vitatkoznának velem) és nem utolsósorban rengeteg lehetőség kínálkozik.

Mit szokott csinálni szabadidejében?

Nehezen teszek különbséget munka és szórakozás között; éppen ezért egészen sokáig azt hittem, hogy én soha nem dolgozom és ezért kevesebbet érek, mint mások. Azóta megértettem, hogy valójában nem nagyon volt olyan időszak, amikor ne lett volna munkám, csak nem annyira tradicionális keretek között, mint az megszokott. Elmondhatom, hogy a munkám a hobbim, hiszen pl. a design, a kutatás, az írás vagy éppen a rendezvényszervezés mind-mind valamilyen módon kapcsolódik a munkámhoz. Nagyon jó érzés az, hogy mindezeket meg tudom osztani a barátaimmal, ismerőseimmel és persze a férjemmel. Ezekon kívül szívesen csinálom bármit, ami az épp aktuális kíváncsiságomat képes kielégíteni, de a régi hobbikat sem felejtetem el, mint például az asztali szerepjáték, az utazás és olvasás, érdekel a politika és a tudomány számos ágazata. Amit eddig nem említettem, hogy nagy szerepe van az életemben az írásnak, ami mindig része volt az életemnek, természetesnek érzem, hogy írok arról, ami érdekel, ami fontos. Az érdeklődőknek sokszor egyszerűbb ezeken az írásokon keresztül bemutatni magam vagy a munkámat. Három saját blogot működtetek szabadidőmhöz mérten (egy kutatással kapcsolatos, egy szakmai és egy személyes blog). Eddig több helyen jelentek meg vendégszerzőként publikált írásaim (pl. a néhai Enspire design magazin, a Mosaic Online vagy a DAKLE honlapján), valamint szakpublikációm és novellám is. Régebben, amíg a líra kötött le, nagyjából félezer verset írtam.

Mi az, amire elégedettséggel gondolsz vissza?

Ez nagyon változó. Van, hogy épp egy munkámra vagy írásomra vagyok a legbüszkébb, aztán jön valami más, a figyelmem tárgya ilyen téren is nagyon gyorsan változik. Az utóbbi nagyjából három évem igen aktívan telt, szinte állandóan mozgásban voltam. Négy nemzetközi díjat hoztam haza, bekerültem az első Templeton programba, elnyertem egy teljesen finanszírozott egyetemi félévet Amerikában, amihez a MATEHETSZ jóvoltából utazási ösztöndíjat is kaptam. Számomra ezek igen új dolgok, az első ilyen megmérettések előtt nem éreztem magam képesnek hasonló célok elérésére, lényegesen visszahúzódóbb voltam és komoly nehézségeim voltak a szocializáció terén is. Így amire a legbüszkébb vagyok, az a folyamatos változás; az átalakulás képessége, ami egyben nagyon gyors ütemű fejlődést is jelent. Azt remélem, hogy képes leszek a továbbiakban is olyan ütemben és irányba fejlődni, ami számomra és a közvetlen, illetve tágabb értelemben vett környezetem számára is pozitív változásokat hozhat.

Az első nemzetközi design versenyeken való sikeres szereplés után sok kérést és megkeresést kaptam, amelyek alapján úgy tűnt, igény lehet az alkotásaimra. Eleinte csak ezen igények kiszolgálása volt a célom; kellő kihívást láttam az online boltom népszerűsítésében és az ügyfeleimmel való kiváló kapcsolat kialakításában. Az első visszajelzések között volt, aki arról írt, hogy milyen boldoggá tudta tenni valamelyik barátját vagy családtagját a megvásárolt termékkel, de olyan is akadt, aki iskolában tanít és a gyerekeknek mutatta be a Kockalendárom egyik példányát a művészet és praktikum keveredésének példaként. Megannyi érdekes, szívhez szóló történetet kaptam vásárlóimtól és az ő örömeik rám is hatottak. Ma már nem csak az igény kiszolgálása a célom, mert hiszem, hogy minden tevékenységgel valamilyen módon társadalmi célokat szolgáló, s a webshopomat is ennek szeretném egyre inkább alárendelni. A kedvenc alkotásom sosem állandó, mindig változik, de a Kockalendár örök kedvenc marad, eddig minden évben dolgoztam a tökéletesítésén és ez várhatóan így lesz ezután is. Jelenleg 4-5 különböző design tervén dolgozom, amelyek elkészültük után játékok lesznek. Máris nagyon szeretem mind-egyiket.

Vannak publikus jövőbeli tervei?

Terveim mindig vannak tucatjával, ebből most két fő csapásvonal látszódik kirajzolódni. Egyrészt szeretnék a vállalkozásomhoz visszatérni és kipróbálni, hogy teljes munkaidőben mi mindent tudnék megvalósítani. Másrészt viszont szeretnék továbbtanulni és a PhD-m megszerzésére fókuszálni. Mivel itt a „gender studies” szakirányhoz kerültem különösen közel, erre Magyarországon a CEU mesterképzésén lenne lehetőségem. Ez a belső szakmai vita azonban még nem eldöntött, mert az otthoni mentorom által közelebb állok a marketingpszichológiához, s nemrégiben meghívtak a Bolognai Egyetem egyik vonatkozó képzésére is. A lehetőségek száma több, mint a határozottságom mértéke, de remélem, hogy hamarosan megtalálom, hogy éppen most hol volna leginkább helyem.

Lulu és a glutén találkozása

Prokisch Lillának Lulu a beceneve. A Debreceni Egyetem kereskedelem és marketing szakos hallgatója gluténérzékeny, ezért speciálisan étkezik, péksüteményekből azonban már a saját termékeit fogyasztja. A Glulu Pékmanufaktúra már több mint ötven terméket gyárt.

■ SZABÓ LÁSZLÓ

„Egy falatnyi boldogság” – ezt a mottót egyaránt megtaláljuk a csokoládés zabkeksz, a sajtos grissini, a magvas roppancs, a kókuszos süti vagy glutén-, tej-, laktóz- és élesztőmentes háztartási keksz csomagolásán, amiket egy józsa üzemben készítenek a „glulusok”, köztük az alapító ötletgazda, Prokisch Lilla is, aki hajnal 4-re jár be dolgozni és cukrásaival együtt gyúrja, készíti, ízesíti és süti is a tésztákat, miközben termékfejlesztésen is dolgozik.

„Nyolc éve derült ki, hogy lisztérzékeny vagyok, ami teljes átalakítással járt a konyhában, muszáj volt elkezdni kísérletezgetni. Tizennyolc-tizenkilenc éves koromban már saját receptek alapján dolgoztam, mivel egyetlen olyan gluténmentes kenyér sem ízlott, amit a boltokban lehetett kapni” –

idézi fel a motivációt Lilla, aki a mai napig használja az összes alapreceptjét.

Az Új Nemzeti Kiválósági Program ösztöndíjas hallgatója huszonegy éves korában döntött úgy, hogy szakdolgozati témának a gluténmentes kenyeret választja, ám akkor még nem gondolta, hogy hamarosan gyártani is fogja azokat. Egy ismerőse hívta fel a figyelmét az IgenDebrecen startupper és társadalmi vállalkozó képzésre, amire saját tapasztalataira építve, már ötletgazdaként jelentkezett. „A projektünk célja az volt, hogy három hónap alatt megteremtjük egy gluténmentes péktermékeket előállító pékmanufaktúra alapjait. A feladatot sikeresen vettük, és meg is nyertük a képzést záró versenyt” – idézi fel a történeteket Lilla, aki a kereskedelem és marketing, termékfejlesztés területén járatos közgazdász fiatalokat, összesen négyet gyűjtött

maga köré, megteremtve a vállalkozás és a Glulu-projekt alapjait.

„Üzleti szempontból nagyon jól hangzott a gluténmentes termékek gyártása, ugyanis egyre népszerűbb ez a táplálkozási forma, egy piaci résre sikerült betörnünk. Felmértük a piacot, együtt fejlesztettük a termékeket, sőt, meglepő módon, a barátaim még a gyártásban is részt vettek, jöttek velem gyúrni a tésztát is. Az elején mindent együtt csináltunk, de egy idő után szükségünk volt speciális végzettségű kollégákra is, így kerestünk cukrász lányokat. Azért nem pékeket, mert mi egy teljesen más tésztát használunk, nem kell annyit dagasztani, egy sokkal nedvesebb, különleges tészta ez, ami a cukrászok világához áll közelebb. Habár az eredeti recepteket is használjuk, folyamatosan fejlődünk, növeljük a hatékonyságot, kísérletezünk, ho-

Jelenleg már több mint ötven különböző péksüteményt és rágcsálnivalót sütnek, de vannak fagyasztott termékek, lisztkeverékek és cukrásztermékek is a kínálatban, újabban egyéni megrendelésre már tortát is készítenek.

gyan lehetnek finomabbak, tartósítószer nélkül is tovább eltarthatóak a termékeink.” Ha megnézzük a rágcsálnivalók összetevőit, akkor olyan alapanyagokról olvashatunk a címkéken, amelyeket nem találunk meg minden háztartásban. Épp ez a különlegessége a Glulunak: az otthoni sütögetés rengeteg időt és utánajárást igényel, ők viszont megoldják helyettünk. „A gluténmentes recepteknek az az alapja, hogy keverni kell a gluténmentes gabonákat a megfelelő tésztához. A rostban gazdag gabonákat vegyítem a kevésbé rostúsakkal, amik az állagát javítják. Keményítőket, kukoricát, burgonyát, tápiókát keverek fehér- és barnarizsliszttel, de

használunk köleslisztet, cirokliszttel és gluténmentes zablisztet is. Szerettük volna bővíteni a piacot, hadd válogassanak a lisztérzékenyek, hadd találják meg a kedvencüket. Gluténmentes zabliszt egyébként itthon nehezen beszerezhető, mivel Magyarországon a betakarításakor a zab búzával szennyeződik, így Finnországból, Hollandiából vagy Angliából importáljuk” – vezet be a különleges alapanyagok világába az ötletgazda. Ez nyilván emeli a költségeket, sokba kerülnek az alapanyagok, az árakat mégis úgy határozták meg, hogy közép árkategóriában árulják a prémium termékeket. A fiatalok önerőből finanszíroznak mindent, nem kerestek befektető-

ket, összedobták a spórolt pénzt és úgy lett gép, amivel megsütik a sütit. Debrecenben és Kelet-Magyarországon egyre több helyen értékesítik a Glulu márkánév alatt futó pékárukat, a jövő viszont a további terjeszkedés és az újabb termékek előállítására felé mutat. „Egy éve kiderült, hogy inzulinrezisztens is vagyok, vagyis úgy kell táplálkoynom, mint egy cukorbetegnek. Amióta tudom, főként a cukormentes termékekre fókuszálunk” – fordítja át üzleti sikerré az egészségügyi problémát Lilla. A Glulu logóval ellátott péksüteményeket pedig hamarosan Romániában is megvásárolhatják a gluténérzékenyek.

A mechatronika debreceni világjárói

■ SZABÓ LÁSZLÓ

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által szervezett, 2015-ös Szakma Sztár Fesztiválon megrendezett II. SkillsHungary Nemzeti Döntőn dőlt el 2015 áprilisában, hogy a Debreceni Egyetem Műszaki Karának mechatronikai mérnök MSc hallgatója, Zilahi Krisztián és csapattársa, Balázs Dávid képviselhetik Magyarországot São Paulóban a WorldSkills2015 világversenyen, a Szakmák Olimpiáján a mechatronika területén.

„A verseny teljesen gyakorlati volt, két kézrel kellett megépíteni, karbantartani és optimalizálni a modern elvárások szerint egy iparban is használt gyártósori berendezést. Ezt úgy képzeljük el, hogy különböző kupakokat kellett megmérni, szortírozni, majd az általunk épített polírozó modell segítségével anyagtól függően polírozni. A gépnek a hibás és a tökéletes darabokat is tudnia kellett szétválogatni” – mesélt a 2015-ös kihívásról Krisztián, aki a Műszaki Karon megszerzett mechatronikai mérnök BSc diploma után mesterképzésben folytatta tanulmányait. Ehhez csapattársának, Balázs Dávidnak is kedvet csinált, ugyanis a világverseny után – amire munka mellett készült fel a fiatal műszakis tehetség – felvételizett a Műszaki Karra, így 2016 decemberében már mechatronikai mérnök BSc-s hallgatóként szerelt együtt a göteborgi európai megmérettetésen Krisztiánnal.

„Mi hoztuk idáig a legjobb worldskillses eredményt” – mondja Krisztián, felidézve, hogy a brazíliai versenyen hatvanhárom ország több mint ezerkétszáz versenyzője közül kiválósági érmmel tértek haza, így jogot

Több mint két és fél évvel ezelőtt kezdődött el két debreceni műszakis fiatal közös munkája, melynek eredményeképpen Brazíliában és Svédországban is hazánkat képviselték a szakmák nemzetközi versenyein. A Debreceni Egyetem Műszaki Karának hallgatói bekapcsolódtak a jövő generációjának nevelésébe, felkészítésébe is.

szereztek maguknak arra, hogy induljanak az EuroSkills2016 svédországi, hasonló feladatokról álló szakmai versenyén. „Ezúttal is a mechatronika szakmát képviseltük, ami egyaránt jelent mechanikai, pneumatikai, elektronikai ismeretet, a hozzájuk kapcsolódó programozható vezérléssel” – mutat rá Dávid a terület komplexitására.

A göteborgi háromnapos verseny első feladatául egy ismert állomást kellett a srácoknak szerelni és programozni három órán keresztül, majd egy karbantartási rész következett: a tapasztalatok és a sok gyakorlás meg is hozták az eredményt, csaknem 100%-osra sikerült hozniuk az első napot. „A második napon egy komplex állomást kellett működtetni, a legvégén, a pontozásnál jött elő egy kis hiba, amit nagyon könnyen

ki lehetett javítani, ám már arra nem adtak lehetőséget. Ilyen a versenysport” – idézte fel az „Európa-kupa” egyik fontos pillanatát Krisztián. A verseny utolsó felvonásában karbantartás, programmódosítás és gyártósori optimalizálás egyaránt szerepelt a feladatok között, a debreceni srácok pedig kiválósági érmmel örülhettek, a mechatronika tizenhét részt vevő országa közül a hatodik helyezést sikerült megszívniük.

Zilahi Krisztián és Balázs Dávid hazatérve a Műszaki Karra már a vizsgaidőszakra koncentrálnak, de mivel a szakmák világversenyének válogatójában a kar újabb hallgatója – Sipos Kristóf – szerepel, tapasztalataik átadásával bekapcsolódnak a felkészítésébe, hogy 2017-ben Abu-Dzabiban újabb debreceni fiatal képviselhesse a mechatronika szakmát.

Akikre büszkék vagyunk

■ Kitüntetések a Semmelweis nap alkalmából Pro Sanitate-díjjal jutalmazták:

- Páll Dénes egyetemi tanárt, a Klinikai Központ Belgyógyászati Klinika professzorát több évtizeden át nyújtott színvonalas, lelkiismeretes gyógyító munkája, valamint példaértékű közéleti tevékenysége elismeréseként.

■ Batthyány-Strattmann László-díjjal jutalmazták:

- Kappelmayer János egyetemi tanárt, a Klinikai Központ Laboratóriumi Medicina igazgatóját a több évtizeden át nyújtott színvonalas, lelkiismeretes vezetői munkája, a diagnosztika szakterületen elért szakmai eredményei, valamint példaértékű közéleti tevékenysége elismeréseként.

■ Állami elismerések a pedagógusnap alkalmából

Eötvös József-díjjal jutalmazták:

- Antus Sándort, a Természettudományi és Technológiai Kar professor emeritusát kiemelkedő oktató-nevelő munkája, életpályája és pedagógus élethivatás melletti elkötelezettsége elismeréseként.

Apáczai Csere János-díjjal jutalmazták:

- Erdődi Ferencet, az Általános Orvostudományi Kar egyetemi tanárát a kiemelkedő hatású oktatási–nevelési-gyógypedagógiai munkájáért, valamint a pedagógiai gyakorlatot segítő kiemelkedő tudományos tevékenysége elismeréseként.

Szent-Györgyi Albert-díjjal jutalmazták:

- Nagy Ágnes, a Természettudományi és Technológiai Kar egyetemi tanárát a felsőoktatás területén végzett kiemelkedő oktatási, kutatási és nevelési munkájáért, illetve iskolateremtő, nemzetközi szinten is elismert tevékenységéért.

■ Kitüntetések augusztus 20-i nemzeti ünnepünkön

Magyar Érdemrend tisztikeresztje kitüntetésben részesült:

- Altörjay István gasztroenterológus, az Általános Orvostudományi Kar Belgyógyászati Intézetének Gasztroenterológiai Nem Önálló Tanszékét vezető egyetemi tanára,
- Antal Miklós neurobiológus professzor, az Általános Orvostudományi Kar Anatómia, Szövet- és Fejlődéstani Intézetének igazgatója.

Magyar Érdemrend lovagkeresztje kitüntetésben részesült:

- Gergely Lajos, az Általános Orvostudományi Kar Belgyógyászati Intézet Hematológiai Nem Önálló Tanszékének egyetemi docense,
- Kozma Gábor geográfus, a Természettudományi és Technológiai Kar Földtudományi Intézetének Társadalomföldrajzi és Területfejlesztési Tanszékét vezető egyetemi docense,
- Krasznai Zoltán sejtbiológus, az Általános Orvostudományi Kar Biofizikai és Sejtbiológiai Intézetének egyetemi docense.

Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesült:

- Kalmár Ferenc, a Műszaki Kar tudományos dékánhelyettese, az Épületgépészeti és Létesítménymérnöki Tanszék tanszékvezető főiskolai tanára.

Magyar Bronz Érdemkereszt kitüntetésben részesült:

- Végső János, a Hallgatói Adminisztrációs Központ nyugalmazott vezetője.

■ Kitüntetések a zene világnapján

Karnagy kategóriában kitüntetésben részesült:

- Ordasi Péter, a Zeneművészeti Kar nyugalmazott főiskolai tanára.

Kóruskarnagy kategóriában kitüntetésben részesült:

- Deli Gabriella általános iskolai énektanár, aki a Zeneművészeti Kar gyakorlatvezetői feladatait is ellátja.

Kórusénekes/kórustitkár kategóriában kitüntetésben részesült

- Tamásiné Dsupin Borbála főiskolai docens, aki a Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar tanszékvezetője,
- Kovács Béláné Szabó Elvira, a Zeneművészeti Kar egykori gyakorlatvezető tanára,
- Kovács Béla, aki jelentősen hozzájárult a Zeneművészeti Kar jogelőd intézményének kotta- és szakkönyv beszerzéseéhez.

■ Elismerések a Magyar Tudomány Ünnepe

- Az MTA Atommagkutató Intézet Szalay Sándor-díját Kövér László, az ATOMKI tudományos főmunkatársa vehette át kiváló kutatói tevékenységéért, oktatói, tudományos és közéleti aktivitásáért.

- A Bruckner Győző-díj 40 éven aluliak számára kiírt fokozatát Bokor Éva, a Természettudományi és Technológiai Kar Szerves Kémiai Tanszék egyetemi adjunktusa kapta.

■ Clauder Ottó-díj

Oláh Gábor, a Gyógyszerésztudományi Kar tanársegédje a célzott daganatterápia területén elért eredményeivel érdemelte ki a Richter Gedeon Gyógyszergyár néhai tudományos osztályvezetőjéről elnevezett díjat.

■ Debrecen-díj

A daganatos, az anyagcsere- és az immunológiai betegségek kialakulásával, gyógyításával kapcsolatos felfedezések élenjárója, Michael N. Hall amerikai-svájci kutató kapta idén a „Debrecen Díj a Molekuláris Orvostudományért” kitüntetését.

■ Hatvani-díj

Rangos elismerésben részesült a Debreceni Egyetem professor emeritusa, Furka István, akinek a Debrecen Város Hatvani-Díjat a közgyűlés – többek között – átfogó életműve elismeréséért ítélte oda.

■ Junior Prima-díj

A díjat azoknak a 33 évesnél fiatalabb tehetségek elismerésére hozták létre, akik már kimagasló tudományos eredményt értek el. A díjat

- Antal László, a Debreceni Egyetem Hidrobiológiai Tanszékének egyetemi tanársegéde, valamint
- Kardos Ádám, a Debreceni Egyetemi Fizikai Intézet Kísérleti Fizika Tanszék tudományos főmunkatársa nyerte el.

■ Prima-díj

Tizedik alkalommal díjazta a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének megyei szervezete Hajdú-Bihar megye kiválóságait.

- Magyar Tudomány kategóriában Szilvássy Zoltán, a Debreceni Egyetem rektora vehette át a díjat.
- Magyar sport kategóriában Senánszky Petra, többszörös Világ- és Európa-bajnok uszonyosúszót, a Debreceni Egyetem biológia szakos hallgatóját is díjazták.

■ Elismert ifjú tudósok

Áder János köztársasági elnök határozata alapján Aradi Bernadett matematikust és Szőőr Árpád orvost a Debreceni Egyetem rektora „Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae” kitüntetéssel avatta doktorrá.

Lezárva: 2016. december 2.

Évfolyamtalálkozók

1966-ban végzett történelem-földrajz szakos hallgatók találkozója

A foci összehoz

1976-ban végzett orosz-angol szakos találkozó

Adragógusok találkozója

NIBKE találkozó

A találkozóról további képek megtekinthetők a www.alumni.unideb.hu oldalon.

yoUDay – A Te napod!

Az országban korábban még soha nem látott stadionshow-val bizonyította a Debreceni Egyetem közösségi összetartó erejét. Különleges látványelemek, egyedi fény- és hangtechnika, speciális koreográfiák, ezer résztvevő összehangolt munkája. Egy olyan este, ahol az egyetem és a város vezetői „nemcsak” beszédet mondtak, hanem ahol a sztárok, az intézmény hallgatói és sportolói mellett rendhagyó módon a nézők is főszereplőkké válhattak. Ez volt a yoUDay!

■ TERHES BRIGITTA

Te tudod mi lesz ez? Kérdezték tőlem – az egyetem sajtóreferensétől – napjában többször kollégák, barátok, ismerősök szeptember 28-a előtt. Senki sem, még talán maguk a szervezők sem tudták egészen pontosan, mire számítsanak azon a bizonyos szerda estén a Nagyerdei Stadionban. Hiszen Magyarországon még egyetlen felsőoktatási intézmény sem tartott olyan tanévnyitót, amelyen húszezer ember tombolt Kowalsky meg a Vega és Rúza Magdi slágereire. Ahol „szelíd” motorosok robbognak be a futballpályára, ahol a rektor és a polgármester közösen dobol, és ahol mobiltelefonok világítják meg az égboltot. Ma már bátran kijelenthetjük, hogy felejthetetlen élmény volt az első yoUDay. Az egyetemi polgárság már délelőtt hangozódott az esti stadionshow-ra. A Nagyerdei Víztorony mellett mintegy hatvan hallgatói csapat mutatta meg főzötudományát bográcsgulyás, paprikás krumpli, slambuc vagy egy szabadon választott kedvenc étel elkészítésével. Az első helyezettnek járó vándorserleget a szakértő zsűri - Jávor András általános rektorhelyettes, Kőmíves Péter Miklós, a Doktorandusz Önkormányzat el-

nőke, valamint Herendi János séf - döntése alapján ítélték oda.

Főzési tudományuk mellett tehetségükkel is bemutatkoztak az egyetemisták a yoUDay napján. Kora délután 23-an léptek fel zenés, táncos, illetve stand up produkciójukkal a Víztorony színpadán. A szakértő zsűri - Bartha Elek oktatási rektorhelyettes, Duffek Mihály, a Zeneművészeti Kar dékánja és Karácsony Gyöngyi, az egyetemi könyvtár főigazgatója – minden kategóriában győztest hirdetett.

Az egyetemisták az esti programban is aktívan kivették a részüket, már az est kezdetén, amikor egy különleges kisfilmet láthattunk az egyetemi életről, az itt tanuló harmincezer, köztük száz nemzet négyezer külföldi hallgatójáról. Az egyetem 14 karának gerundiumai mellett ezeknek az országoknak a zászlóit is megcsodálhatta a közönség. A Nagyerdei Stadiont – vagy ahogy Kósa Lajos országgyűlési képviselői fogalmazott, „az egyetem tornatermét” – nemcsak az intézmény hallgatói, oktatói és dolgozói töltötték meg, nagyon sokan érkeztek az intézmény szellemiségével szimpatizáló, az egyetemhez közvetlenül nem kötődő látogatók is. Csaknem húszezeren. Szilvássy Zoltán rektor megnyitó beszédé-

ben kiemelte, hogy Debrecen és a város felsőoktatási intézménye ötszáz éve lélegzik együtt. Papp László polgármester pedig hangsúlyozta, hogy aki Debrecent választja tanulmányai helyszínévé, az a legjobb döntést hozza, hiszen a Debreceni Egyetem az ország vezető intézménye. Bognár István Ádám, a Hallgatói Önkormányzat elnöke szerint ez a nap arról szólt, hogy kik vagyunk, hová tartunk és cselekedeteinket milyen közösség tagjaként hatjuk végre. A Debreceni Egyetem hallgatói képviselőjének korábbi vezetője, Körösparti Péter pedig azt hangsúlyozta, hogy Debrecen városa és az egyetem híres hagyományairól, de a yoUDay-en láthatjuk, újat is képes teremteni. Bács Zoltán kancellár köszöntőjét egy újabb kisfilm követte, amely a csaknem száz éves egyetemi sportklub a DEAC tevékenységét mutatta be.

Majd következett az, amelyet még nem láttott Debrecen: a rektor vezetésével közös dobolásba kezdett a polgármester, a kancellár és a két HÖK vezető. A rendhagyó produkció kellőképpen megalapozta a színpadra lépő Vastag Csaba minikoncertjét. Az X-faktor győztes énekest Hencz Gábor „Biga”, valamint a Valcer Táncstúdió és a Kenguru Táncgyűlés közös látványos koreográfiája követték.

Charlie dalaira mobiltelefonok fényébe öltöztek a lelátók, csillagos égbolttá varázsolva a Nagyerdei Stadiont. Az egyetemisták flashmobbal készültek, az Animal Cannibals rapperei pedig varázsszavakkal. A kétórás program műsorvezetői után az egész stadion egy emberként kiáltotta a Kowalsky meg a Vega egyik legismertebb számának refrénjét: Sajnálom! Bocsáss meg! Köszönöm! Szeretlek!

A közönség hangereje majdnem kiakasztotta a decibelmérőt, pedig még csak félidejénél tartott a show. Tóth Vera és Rúza Magdi dalaira már csaknem felrobbant a stadion. Nem csoda, hiszen az utánozhatatlan divák produkcióit soha nem látott fénytechnika, lángcsóvák és egy tucat chopper szívet dobogtató öblös motorzúgása tett teljessé. A kétórás eseményt tűzijáték, illetve egyedülálló fény- és lézershow koronázott meg, melynek részeként négyszáz világító lufival is feldíszítették a Nagyerdei Stadiont. Akiknek pedig még ez sem volt elég, azokat a HALL-ban és a Víztoronyban további meglepetések és egy éjszakába nyúló after party várta az egyedülálló egyetemi tanévnyitó után. Így mutatta meg a Debreceni Egyetem negyvenezer polgára hogyan kell kezdeni egy tanévet, és milyen egy valódi közösség tagjának lenni! 2017. szeptember 26-án újra yoUDay, ahová az alumni tagokat is várjuk!

Úton egy technológizált jövő felé

2016-ban – jól megérdemelten – az IT Services Hungary Kft. kapta a Debreceni Egyetem Alumni-díját a két intézmény közötti kiemelkedő tudományos és szakmai együttműködés jeleként. A díjat Chris Wilson ügyvezető igazgató vette át, aki beszélt az egyetemi oktatás és az ipar-specifikus képzések hatékony kombinálásáról, sőt, azt is elárulta a DEja Vu magazin olvasóinak, milyen bővítéseket terveznek a cég debreceni telephelyén.

■ KOVÁCS DOROTTYA

Gyümölcsöző együttműködést pecsételt meg az idei Alumni-díj. Azt üzeni, hogy az egyetemnek nagyon fontos a jó kapcsolat az IT Services-zel. Fordítva is így van ez?

Hadd kezdjem ott, hogy cégünk számára nagy öröm volt átvenni az idei Alumni-díj kitüntetését. Megtisztelő, hogy az egyetem ilyen módon is elismeri az IT Services Hungary-t. A két intézmény közötti kapcsolat rendkívül fontos mindkét fél számára, és egyértelmű, hogy mindenki számára előnyös. Az egyetemnek azért, mert új technológiákat hozunk magunkkal és megmu-

tatjuk, milyen képességekre van szükségük a diákoknak. Képzéseket hozunk az egyetemre a legkorszerűbb technológiákról, termékekről és folyamatokról, amely tréningeket jól megalapoz az egyetem szintén kritikus jelentőségű formális oktatása.

A felsőoktatással kapcsolatban olykor megfogalmazódik az a kritika, hogy a képzés nincs teljesen szinkronban a munkaerő-piaci igényekkel. Ön szerint egy ideális világban a piaci szereplőknek nagyobb befolyásuk lenne arra, hogy mit lehet tanulni a felsőoktatásban?

Én nem értek egyet ezzel a kritikával.

Fontosnak tartom, hogy a diákok átfogó tudást, az elméleti oldal magabiztos megértését és ismeretét kapják azon a tudományterületen belül, amelyet választottak. Erre az alapra tud jól ráépülni az ipar-specifikus tréning. Az elméleti oktatás és az ipari tapasztalat kombinációja a két világ legjavát adja a diákok számára.

Úgy tűnik, az informatika a jelen- és valószínűleg a jövő leggyorsabban fejlődő, egyik legfontosabb ágazata. Ezen belül milyen területen érdemes elmélyülniük a fiatal informatikusoknak az Ön véleménye szerint?

Az információ-technológia világa gyorsan halad előre. Egy digitalizált világ felé mozgunk, amit behálózza a felhő-technológia, a tárgyak Internete (Internet of Things), és ahol minden a technológiával van összekapcsolva. De még ebben az izgalmas és technologizált világban is szükség van képességekre és készségekre ahhoz, hogy megtervezzük, fejlesszük és kezeljük a technológiákat. Ami szintén nagyon izgalmas, az az, hogy rengeteg lehetőség van még az innovációra. A megosztott információknak, például az opensource-nak köszönhetően a fiatalok megosztják a forráskódjaikat és ezáltal együtt gyorsabban valóra válthatják ötleteiket.

Több országban megfordult már, és fontosnak tartja más kultúrák testközelből történő megismerését. Van lehetőségük az ITSH munkavállalóinak is a nemzetközi cégen belül egy másik országban is kipróbálniuk magukat?

Az ITSH szerte a világon nyújt szolgáltatásokat ügyfeleinek, anyavállalata, a T-Systems International pedig több mint húsz országban van jelen. Magyar kollégáink közül nagyon sokan dolgoznak szoros együttműködésben valamelyik nemzetközi telephelyünk dolgozóival. Ennek eredményeképpen gyakoriak az európai és esetenként tengeren túli üzleti utak, és előfordul, hogy ezek vége hosszabb távú kihelyezés, tartós megbízás lesz. Ez mindenképpen egy fontos előnye annak, ha az ember multinacionális cégnél dolgozik.

Ha egy-egy mondatba kellene foglalnia a különböző kultúrák hatását Önre: mit hozott magával Nagy-Britanniából, Malajziából és mit kapott eddig a magyar kultúrától?

Nagyszerű kérdés! Sok évig dolgoztam az Egyesült Királyságban, és csak akkor jöttem rá, mennyire fontos felismerni az egyes kultúrák közötti különbségeket, amikor először nemzetközi környezetbe kerültem. Az, hogy hogyan kell beszélni az emberekkel, mi az, ami sérti őket és mi az, ami tetszik nekik, hogyan reagálnak egy viccre vagy egy anekdotára, ezek a dolgok mindig különbözőek, bárhová utazunk a világban. Ugyanígy az üzleti életben is vannak kulturális különbségek: vannak országok, amelyek a hierarchiára hagyatkoznak, mások kevésbé formálisak. Tapasztalatból tu-

Chris Wilson ügyvezető igazgató, IT Services Hungary Kft.

Services Hungary-nél mi megpróbáljuk ezt a kettőt egyensúlyban tartani: elérni azt, hogy a fiatal munkatársaink megértsék, miért van szükség a szervezetre és a struktúrára, úgy, hogy mindeközben értékeljük és ösztönözzük is a munka iránti szenvedélyüket és lelkesedésüket.

Az ITSH-nak nagyon jó híre van a városban. Ön szerint mik ennek a fő okai?

Cégünk több mint 1700 munkahelyet teremtett a városban. Kollégáink úgy tekintenek az IT Services Hungary-re, mint egy megbízható, stabil nemzetközi háttérrel rendelkező cég. Értékelik a fejlődési és előrelépési lehetőségeket, amelyek elérhetőek nálunk. 2012-ben az egyetemmel és a helyi önkormányzattal karöltve cégünk megnyerte a YURA-díjat is. A díjat olyan cégek kapják, amelyek munkahelyteremtéssel támogatják a kevésbé fejlett régiókat.

Milyen skillek, képességek megszerzése fontosak ma a sikeres elhelyezkedéshez?

Azoknak, akik olyan cégeknél szeretnének elhelyezkedni, mint amilyen az ITSH, meg kell érteniük, hogy egy cég sikeréhez feltétlenül szükség van valamilyen féle struktúrára. Bár a Google, a Facebook vagy az Amazon trendi munkahelyekként váltak ismertté, még nekik is egy rendszeren belül kell dolgozniuk.

Friss hír, hogy a vállalat Magyarország három vidéki városában – köztük Debrecenben is – új beruházásokba kezd. Milyen jellegű új munkahelyek születnek majd?

Ezekben a városokban már most is rendelkezünk munkaerővel, de célunk, hogy folytassuk a befektetést az itteni munkaerőbe, illetve a diákokba, akik jelenleg is a tanulmányaikat folytatják. Debrecenben különböző részlegeken fognak munkahelyek nyílni, így például az operatív, a fejlesztői és az ügyfélszolgálati csapatnál is.

Debrecen város számára kiemelten fontos az informatika, az informatikai cégek, hiszen okosvárossá szeretne válni. Ön lát fantáziát az ötletben? El tud képzelni együttműködést a smart city koncepció megvalósítása kapcsán?

Testvércégünk, a Magyar Telekom kifejlett smart city-technológiával rendelkezik. Velük együttműködve boldogan részt vennénk ebben a projektben.

dom, hogy ezeket a különbségeket tiszteltben kell tartani, még akkor is, ha először furcsának tűnnek. Én minden diáknak azt javasolnám, ha van rá lehetőségük, hogy más kultúrákkal dolgozzanak együtt, azt semmiképp se hagyják ki. Ehhez nem is kell elhagyni az országot, egy nemzetközi cégnél való munka során is megszerezhető ez a tapasztalat.

Tavaly az év munkaadója díjat is elnyerte cégük. Mi jellemzi az IT Services Hungary munkahelyi kultúráját?

Mivel mindössze 32 év az átlagéletkor a cégen belül, a kultúra a fiatalos lendület és a szerteágazó nemzetközi struktúra kombinációjából tevődik össze. Az IT

A történelmet én írom!

Debrecenben élte át első világbajnokságát, itt lett először Európa-bajnok és itt szerezhet diplomát az olimpiai bajnok tornász, Berki Krisztián. A legendává vált sportoló, akiről nemrég gyakorlatot neveztek el, a Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Karán sportszervező szakon kezdte meg tanulmányait. Tavaly vállsérülése miatt kihagyta az Eb-t, és a világbajnokságon nem sikerült kvalifikálnia magát a riói játékokra. Egy év kihagyás után, sérüléséből felépülve azonban idén ősszel országos szerbajnokságot, két világkupát és egy mesterfokú bajnokságot nyert, tehát teljes gőzzel készül arra, hogy Tokióban újabb olimpiát nyerjen. A kemény edzések mellett azonban szeretné a tanulást is komolyan venni.

■ TERHES BRIGITTA

Az nem olyan furcsa, hogy egy olimpiai bajnok szeretne tovább tanulni, de az már igen, ha az otthonától több mint 200 kilométerre. Mért pont a Debreceni Egyetemet választotta?

Korábban már elkezdtem egyszer a főiskolát Egerben, de akkor olyan megfeszített tempóban edzettem és annyi versenyem volt, hogy inkább abbahagytam a sulit. Úgy érzem most jött el az idő, hogy újra iskolapadba üljek. Debrecenben minden adott ahhoz, hogy a tanulmányaimat ideális körülmények között folytassam. Az oktatók egyéni tanrenddel segítik, hogy a tanulás mellett a felkészülésről vagy a versenyekről se kelljen lemondanom. Ha el kell jönnöm előadásra vagy később vizsgára, akkor sem maradnak el edzések, hiszen itt van ez az új tornacsarnok. Rég ültem iskolapadban,

nyilván nagyon nehéz lesz visszazokni, de tudom azt, hogy a sport és a családom mellett erre is kell időt szánnom.

Mit szeretne kezdeni az itt szerzett diplomával?

Jövő márciusban 32 éves leszek, 4 éves korom óta tornázok, tehát a tornateremben töltöttem az eddigi életem nagy részét, a sport jelenti az életemet. Remélem, hogy amikor egyszer majd le kell tennem azt a bizonyos stafétabotot, akkor is a sport közelében tudok maradni. Mindenképpen a sport területén szerettem volna képezni magamat, ezért választottam a sportszervezői szakot. Viszont az is biztos, hogy nem akarok itt megállni, szeretnék egy sportmenedzseri vagy akár egy sportközgazdász végzettséget is szerezni, amivel egy kicsit más szemszögből is láthatom majd a sportot. Mindenképpen szeretnék a torna köze-

leben maradni, eddig az eredményeimmel tudtam vagy tudok még segíteni, viszont ha ennek vége, akkor a másik oldalról próbálom majd segíteni a magyar tornát.

Könnyen tanul? Hogy ment az általános és a középiskola?

A középiskola és az általános iskola számomra azért volt nehéz, mert nem nagyon érdekelt az, amit ott tanítanak. Teljesen más, amikor valakire ráerőltetnek valamit vagy önszántából tanul. Én azért jelentkeztem a sportszervezői szakra, hogy a sporttal kapcsolatos dolgokat megtanuljam, ami érdekel is engem. Szóval szerintem ez most kicsit könnyebb lesz majd, mert 30 éves fejjel már fel tudom fogni, hogy ez nem azért kell most, mert kötelező, hanem mert ténylegesen érdekel engem. Sajnos én soha nem voltam „Jó tanuló-jó sportoló”, inkább jó sportoló voltam és nagyon rossz tanuló!

A Berki elem

A lólengésben a kápán végrehajtott orsó Thomas-körrel kombinálását nevezik Berki-elemnek a szakági kódban. E-értékű erősségű elem, ami plusz egy tizedpontot jelent. Korábban Magyar Zoltánról és Sivadó Jánosról is elneveztek egy-egy elemet lólengésben. Előbbi az 1972-es müncheni olimpián mutatta be először a Magyar-vándor névre keresztelt elemet, utóbbtól pedig az 1974-es várnai világbajnokságon láthatták első alkalommal a Sivadó-vándort.

Mindig olyan jegyeim voltak, hogy éppen meg legyenek a bizonyítványaim. Tény, hogy nagyon elhanyagoltam az iskolát. Sajnos a nyelvtanulást is, amit most már bánok. A rengeteg edzés miatt mérlegelnem kellett, mi az, ami fontosabb: tornázni nem tudok már 40 éves koromban, viszont tanulni, úgy érzem igen. A sport juttatott el idáig és ennek köszönhetem ezt a debreceni lehetőséget is. Úgyhogy most jött el annak az ideje, hogy a sport mellett az egyetemi tanulmányaimat is folytassam.

Volt olyan tantárgy, amit kifejezetten nem szeretett?

A történelem, az nekem a vesszőparipám. Nem tudom, hogy miért, de engem nem tudnak rávenni arra, hogy évszámokat, neveket magoljak. Az az igazság, hogy a matekot, a fizikát és a kémiát imádtam. De amikor otthon le kellett volna ülnöm magolni, azt már nem bírtam megcsinálni. És a történelem ilyen volt. Bevallom őszintén én már ötödikben buktam történelemből, amit így utólag nagyon szégyellek, pedig hát az ötödikes történelem az az ősember, meg a kőbalta, szóval még nem is a legunalmasabb rész. De ez a mai napig nem érdekel és engem a történelemmel ki lehet kergetni a világból.

Pedig most már Ön is történelem lett, hiszen egy torna elemet neveztek el Önről!

Igen, de ezt a történelmet én írom, és így

sokkal érdekesebb! 2008-ban mutattam be először a Thomas-orsót kápán. Londonban ezzel kezdtem a gyakorlatomat. Sok mindent elérhet egy sportoló, de az, hogy elemet neveznek el róla, talán a legnagyobb dicsőség a pályafutásában.

Hogyan fogadták a hallgatótársak?

Hihetetlen milyen millió vesz körbe az egyetemen! Még nem is jártam órán és már akkor olyan hírek keringtek, hogy már állítólag előadást is tartottam. Ebből is látszik, hogy Debrecenben mennyire fontos az egyetemi élet, az iskola együtt lélegzik a diákokkal, tudnak egymás rezdüléseiről. Amikor szeptemberben rész vettem a yoUday-n, és megnéztem az egyetem új tornacsarnokát – amiről a sajtó is beszámolt –, másnap olyanoktól kaptam üzeneteket, akikkel utoljára 2005-ben a debreceni Európa-bajnokságon találkoztam. Ezek nagyon jóleső dolgok, hogy az emberek ennyire figyelik, mi történik velem. Ezért is fontos, hogy milyen képet mutatunk kifelé. Sajnos a mai fiataloknak nagyon rossz az értékrendje, így jó az, ha látják: az embernek nem kell eladnia a lelkét és nem kell hülyeséget csinálnia ahhoz, hogy elérjen bármit az életben.

Példát állíthatna azzal is, ahogyan felépült a sérüléséből is!

Két olimpiáról csúsztam le, egyet megnyertem. Az élet mindig ad és mindig elvesz, meg kell próbálni mindig a jó dolgokra koncentrálni!

Hogy telik egy napja? Mennyit kell edzenie egy olimpiai bajnoknak?

Reggel hétkor szoktam kelni, ami nem mindig megy könnyen, mert nem vagyok egy pacsirta típus. Megiszom a kávémat, beveszem a vitaminjaimat és indulok edzeni. Általában naponta kétszer három órát edzek közte ebéddel és kis pihenővel, az estét pedig a feleségemmel és a kislányommal töltöm.

Említette, hogy az EB győzelme miatt emlékezetes maradt Debrecen. Van más kötődése is a cívisvárosához?

Volt egy olyan biztonsági őr a Főnix Csarnokban, akire tisztán emlékszem a mai napig. Kecskeszakála volt, és mindig azt mondta, hogy „Gyere kis bajnok! Neked nem kell az akkreditációt mutatni! Menjél, versenyezzél! Szurkolunk!” Ilyen kedves arcokat őrzök az emlékezetemben Debrecenből. Ezen kívül a város neve nekem gyerekkoromban mindig azt jelentette, hogy már csak egy órányira vagyok a nagyszüleimtől, akik nagycecsediek. A szüleimmel gyakran jártunk erre kocsival, megálltunk,

ettünk valamit, aztán folytattuk a kis túránkat. Akkor még nem olyan volt, mint most, hogy beugrok az autóba egy órákor Budapesten, fél háromkor pedig kiszállok Debrecenben.

Gondolom, a családlátogatásra ma már kevesebb ideje jut...

Igen, de mindennek megvan a maga ideje. Idén például nagymamán látogatott meg minket anyukám születésnapján és találkozott a dédunokájával. Úgyhogy mindennek meg lehet találni az idejét, de a sportolói időbeosztás mellé tényleg nagyon nehéz betenni bármit.

Mit üzenne a mostani középiskolásoknak, miért érdemes a Debreceni Egyetemet választaniuk?

Ennyire összeszedett és ennyire egy emberként mozgó egyetemet én még életemben nem láttam! Amit a yoUday-n láttunk, hogy az egyetemisták megtöltöttek egy stadiont, az fantasztikus. Nagyon fontos a közösség, hogy az ember egy olyan közösséghez tartozzon, ami őt motiválja és előre viszi. Ahogy láttam, itt a külfölditől a magyarig mindenféle diák megtalálható, és pont ezért lesz nagyon jó ez az egész egyetem, hogy egy picit bepillantást nyerhetünk a nemzetközi dolgokba is. Szerintem nagyon fontos, hogy a fiataloknak ne csak a magyar viszonyokra szűküljön a látókörük, hanem lássanak külföldi példákat is. És ez nagyon tetszik Debrecenben! Meg persze a környezet, én imádom ezt a várost, ha valahol el tudnám még képzelni az életemet, az biztosan Debrecen lenne!

Pedig élsportolóként már biztosan bejárta a világot! Számon tartja, hány helyen járt már?

Azt nem, de az biztos, hogy egy kontinens nincs még a térképemen leszúrva, Afrika. Ez is egy óriási dolog a sportban, magán emberként biztosan nem jutottam volna például Ausztráliába. Amiért hálás is vagyok az életnek, én mindent megkaptam, amiről gyerekként még csak álmodni mertem.

És most milyen álmokat dédelget még?

Rövidtávon szeretném azt a formát megtartani, amit a nyáron sikerült összehozni. Év végén még lesz egy komoly verseny Japánban, ezzel zárom 2016-ot. Aztán persze jönnek a vizsgák az egyetemen! Jövőre pedig világbajnokság, Európa-bajnokság vár rám. A debrecenieknek hadd súgjam meg, hogy az EB Kolozsváron lesz, ami nincs olyan messze Debrecentől, úgyhogy remélem, hogy nagyon sok magyar szurkoló előtt tudjuk a gyakorlatainkat bemutatni!

„A Te '56-od a mi '56-unk”

Rövidfilm-pályázat a forradalmi események témájában

60 évvel ezelőtt debreceni egyetemistának lenni egészen mást jelentett, mint napjainkban. 1956-ban ugyanis, mint az köztudott, a forradalom fontos bázisa, „gyűjtőpontja” volt Debrecen, és benne az egyetem. A városhoz kapcsolódó '56-os események felidézése céljából hirdette meg közös videópályázatát Debrecen Önkormányzata az egyetemmel karöltve. A pályázatra 22 rövidfilm érkezett be dokumentumfilm és kisjátékfilm kategóriában. A díjazottakat, illetve a pályázat kurátorát, Szirák Pétert kérdeztem a verseny céljáról, tanulságairól, az elkészült munkákról.

■ KOVÁCS DOROTTYA

Szirák Péter: A pályázat alapvető célja az volt, hogy a fiatalok alkotásaik révén ismereteket szerezzenek '56-ról, mert az volt a benyomásunk, hogy ennek a történelmi eseménysorozatnak a közvetítettsége, ismertsége a fiatalok körében hagy kívánni valót maga után. Szerettük volna, hogy ezeket az ismereteket úgy gyűjtsék össze, hogy közben érzelmileg is involválódjanak. Azt gondoltuk ki, hogy az alkotás révén sikerül érzelmileg is jobban elköteleződniük, és átérezniük, hogy '56-ban az akkori fiatalok, így a debreceni egyetemisták is például miért, milyen elképzelések szerint, milyen célból kezdtek el mozgolódni. Az értékelésnél is többek között ezt a szempontot vettük figyelembe: hogy mennyire sikerült ezeket az ismereteket összegyűjteni és megtörtént-e az érzelmi bevonódás. Mindemellett természetesen a technológiai, művészi megvalósítás is számított: a zenei szerkesz-

téstől kezdve a képek megkomponálásán, a kamerakezelen át a vágásig mindenre igyekeztünk figyelni, tartalmi és esztétikai szempontokra egyaránt.

Kéki Lili, Kiss Anna, Takács Nikolett – dokumentumfilm kategória I. díj: A mi célunk az volt, hogy egy személyes élményen keresztül mutassuk be az '56-os eseményeket, kiemelve azt, hogy milyen szerepe volt a városunkban történeteknek a forradalom egészére nézve. Orosz István professzor urat kértük meg, hogy mesélje el, ő hogyan élte meg ezeket a történelmi jelentőségű napokat, hiszen ebben az időben ő egyetemista volt, mindössze 21 éves. Mielőtt belefogunk ebbe a munkába, komoly kutatómunka előzte meg a videó elkészítését a kis csapatunk részéről: szerettünk volna minél többet tudni a debreceni eseményekről, a fontos szereplőkről. A dokumentumfilm elkészítésekor pedig az akkori közhangulat, az eseményeket övező érzelmek ragadtak

meg bennünket leginkább, és ezt próbáltuk a filmünkön keresztül is közvetíteni. Mert ez az, ami kimarad a történelemórákból.

Pusztai Ákos – kisjátékfilm kategória I. díj: Munkámban én azt próbáltam filmre vinni, hogy nekem mit jelent, illetve szerintem mit jelent a nemzetnek, az országnak, a városunknak '56. A rövidfilmben egy fiatalember sétál a város történelmi események által érintett helyszínein, ezt a forradalmi eseményeket értelmező narráció kíséri. Az archív, '56-os felvételek alatt Márai Sándor Mennyből az angyal című verse hangzik el, a záró képkockák alatt pedig az utolsó rádióadás, a nyugathoz szóló segélykérés hallható.

Pokrócz Tamás, Kós Károly Művészeti Szakgimnázium 12. évfolyamos Mozgóképfilm- és Animációkészítő Csoportja – kisjátékfilm kategória II. díj: A csoportunkkal mi úgy kezdtük a közös munkát, hogy először is

közösen felelevenítettük, ki mire emlékszik az 1956-os események kapcsán, és ezeket alaposan átbeszéltük. Megpróbáltuk összeszedni az esemény sorsfordító történéseit, legfontosabb helyszíneit, személyeit – ebben a munkában az archív fényképek voltak segítségünkre. Az animációs filmet fázisrajz technikával készítettük el, ami annyit tesz, hogy minden képkockát saját magunk rajzoltunk meg. A mi esetünkben csapatmunkáról volt szó, a munka ennek ellenére gyorsan haladt. Jó kis csapatépítő tréning is volt ez a számunkra, illetve lehetőség a tanulásra, nemcsak a technikai megvalósítás, hanem a történelmi események tekintetében is. Számos visszajelzést is kaptunk. Ezekből kiderül, hogy az a korosztály, amelyik átélhette az '56-os forradalmat, meghiúsított tudott a filmünket nézve visszaemlékezni, a fiatalabbak számára pedig a történelemórákról ismert eseményeket új megvilágításba sikerült helyezniük.

Suhajda Eszter, Medgyessy Ferenc Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola 13. évfolyamos mozgókép- és animációkészítő szakos tanulói képviselőjében – kisjátékfilm kategória III. díj: Tapasztalataink sze-

rint egyre nehezebb az újabb generációkból érdeklődést és együttérzést kiváltani történelmi eseményekkel kapcsolatban. Bár hozzátennék, ebből a szempontból a mozgókép egy rendkívül szerencsés médiumnak számít. Épp ezért figyelemfelkeltő céllal döntöttünk úgy, hogy egy fiktív történet keretében dolgozzuk fel az 1956-os eseményeket. A cselekmény főhőse egy fotós, aki dokumentálta a forradalom eseményeit. Titokban előhívja a fényképeket, melyek mind a debreceni forradalom fontos állomásait ábrázolják: a debreceni egyetemet, ahol a diákok megfogalmazták a 20 pontot; a csapágygyárat, ahol a fiatalok maguk mellé állították a munkásokat, és az első sortűz helyszínét, a Kossuth utcát. Ahogyan a három fotót szemléli, meglevenednek előtte a fényképek, nagyobb betekintést engedve az 1956-os események részleteibe. Lezáratlan befejezést szerettünk volna a kisfilmünknek, amiben van némi drámai feszültség, de kérdéseket is hagy maga után. Ezért végződik azzal, hogyan főhősünk ajtaján dörömbölnék.

Küzmös Mariann és Stefán Krisztofer – különdíj: Talán a legfiatalabb pályázó páros-

ként, amit mi kaptunk ettől a projekttől az az önbizalom, a sikerélmény, és még több alázat és tisztelet az elhunyt hőseink iránt. Minden pályázó munkáját megtekintettük, és el kell ismernünk, a zsűrinek nehéz dolga lehetett a választásban, nagyon igényes és kreatív pályamunkák születtek. 13-14 évesen, nyolcadikos diákként a mi videónk lehet, hogy még nem érte el ezt a színvonalat, de így is büszkék vagyunk az elért eredményünkre. Kisfilmünket egyébként levetítették az iskolai megemlékezésünkön is.

Kővári Kamilla Virág – közönségdíj: Az 1956-os forradalomra emlékezve a Magyar Képzőművészeti Egyetemen, Radák Eszter mesterosztályában készítettük ezt a projektet, amelyről a videót készítettem. A mikádó vagy más néven marokkó játék elemeit festettük meg az egyetem Epreskert-i épületeinek egyikében, az 5/6-os terem falára. Az installációban a földön heverő kusza pálcák szimbolizálják a diktatórikus rendszer átláthatatlanságát. A pálcák elemelése a hatalmon lévő rendszer megbontására tett kísérleteket jelentik. Eközben állandó a félelem, hogy ténykedésünk napvilágra kerül. Folyamatos nyomás nehezedik a „játékosra”, nem tudni, meddig juthat el a rendszer leépítésében. Mivel a mai fiatalok számára az 1956-os forradalom csak a történelemkönyvekből és visszaemlékezésekből ismert, a játék segítségével – egy új nézőpontból – több kérdést is felteszünk: volt-e az 1956-os forradalomnak csendes előzménye, mely az elnyomás ellen fordult? Vajon lehetséges lett volna az alattomos terror ellen csendes bomlasztással fellépni?

A falra festett pálcák egy játék elején kialakult, véletlenszerű halmazt ábrázolnak. És míg a valós fapálcák a játékok során mindig újabb és újabb rendszerré formálódnak, a falon látható festmény megőrzi az eredeti állapot emlékét. S bár az elmúlt hatvan évben újabb és újabb hatalmi és politikai berendezkedések alakultak ki hazánkban, a történelem nem múlik el nyomtalanul. S az emlékezés természetesen nem csupán az akkori társadalmi-politikai berendezkedésre irányul, hanem az elnyomás ellen tenni akaró áldozatokra, hősökre is. Ezt az emlékezést segítő a rövidfilm alatt végig az 1956-os időszakot felelevenítő, korhangulatot megidéző zene szól. A filmünkkel kapcsolatban sokan feltették azt a kérdést, hogy mi szükség volt a végén a festmény eltüntetésére, bemázolására. A válasz erre az, hogy a festmény, akárcsak az '56-ban történt események, csak az emlékezetben maradhat fent. A videó az, ami megőrzi ezt a projektet és örök emlékül szolgál.

Tisza István emlékezete

■ BÉRES ZSUZSA

Új, immár végleges, méltó helyén avatták fel a Hallgatói Önkormányzat kérésére gróf Tisza István szobrát október 31-én, az egykor nevét viselő Debreceni Egyetem Főépülete előtt.

Szilvássy Zoltán, az egyetem rektora beszédében a debreceni egyetemalapító Tisza Istvánra emlékezett. Miniszterelnöki közbenjárását méltatva úgy fogalmazott: „a református magyar és a katolikus Habsburg akarat találkozott abban, hogy Debrecenben egyetem jöhetett létre”.

„A reformáció világnapján, a mártír miniszterelnök halálának napján méltó, végeleges helyére került Tisza István szobra Debrecenben” – mondta ünnepi beszédében Bölcskei Gusztáv, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem rektora.

Körösparti Péter, az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat korábbi elnöke, a szobor áthelyezésének egyik kezdeményezője elmondta: Tisza István szobrát egykor az egyetemi hallgatók döntötték le, most pedig utódaik,

a mai egyetemisták kezdeményezésére állították föl újra az egyetem Főépülete előtt. A Tisza István és a Debreceni Egyetem című szimpóziumon bejelentette: megalakítják a Tisza István Baráti Kört, hogy az egyetem hallgatói a történelmi tényeknek megfelelően ismerhessék meg az egykori miniszterelnök munkásságát és a Debreceni Egyetem életében játszott szerepét.

Az egykori névadó szellemisége előtt tisztelve a Debreceni Egyetem létrehozta a Tisza István-díjat, amelyet első alkalommal Körösparti Péter vehetett át.

Tisza István és Debrecen

Tisza István (1861-1918) tanulmányait mindvégig kitűnő eredménnyel végezte, és mindössze 20 évesen be is fejezte. Első négy gimnáziumi évét mint magántanuló, a második négy évet mint nyilvános, rendes tanuló végezte a Debreceni Református Kollégiumban, ahol 14 éves korában le is érettségizett.

Tisza István emlékezete

Tisza emlékére már 1920-tól évente meg-

emlékezést rendeztek, 1924 után pedig – elsősorban tudományos jelleggel - Tisza István születésnapján, április 22-én tartottak emlékünnepeket, amelyen a mindenkori rektor köszöntője mellett egy rangos előadás is elhangzott. Az egyetem tanácsa 1921. január 28-án a jogi kar indítványára és a négy kar egyhangú határozatára kimondta, hogy „egyetemünk az egyetem létrejötté körül annyi érdemet szerzett nagy férfiúnak, a magyar nemzeti eszméért vértanúhalált halt gróf Tisza István nevéből neveztessek el.”

Az ünnepélyes névadó közgyűlést még ugyanebben az évben június 5-én tartották, és az egyetem elnevezése Debreceni Magyar Királyi Tisza István Tudományegyetemre változott.

Az ő emlékét szolgálta az az ereklyegyűjtemény is, amely számos eredeti levéllel, fényképpel féltve őrzött kincse volt az egyetemnek. A gyűjtemény 1945-ben megsemmisült.

A szobor története – 1.

A Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrászmű-

Az egyetem születésének támogatója

Hosszú tárgyalások előzték meg a debreceni egyetem létrejöttét, amelyekbe Tisza István 1911-ben kapcsolódott be. „Életem egyik legnagyobb eredményének tekinteném, ha Debrecenben, ahol fiatalkori tanulmányaimat végeztem, egyetem állíttatnék fel.” – mondta egy tanácskozáson, amelyen akkor a képviselőház elnökeként vett részt. Bizakodott a sikerben, ahogy egyik, a fia nevelőjéhez írt levelében fogalmazott: „... nagy örömmel fejezhetem ki azt a biztos reménységet, hogy a debreceni egyetem, mint teljesen elsőrangú állami intézmény fog megszületni anélkül, hogy református jellegét s a kollégiumhoz fűződő történelmi tradíciókat elvesztené...”

Az 1914-es első tanévnyitó idején már miniszterelnökként fogadhatta Kiss Ferenc rektor köszönő táviratát, és támogathatta a minisztertanácsban a klinikatelep építését.

vész által bronzba álmódott egész alakos műalkotásnak kalandos sors jutott osztályrészül: csaknem 100 éve állították fel először a 2 méter 34 centiméter magas, 3,5 mázsa súlyú bronzszobrot, Magyarország első köztéri Tisza István ábrázolását a Klinikatelep előtt, majd néhány évtizeddel később az intézmény saját hallgatói döntötték le. Jótét lelkek megmentették, rejtegették, majd újabb évtizedek elteltével ismét felállították, igaz, nem az eredeti helyén.

Az egyetemi campusok közül a Klinikatelep építése kezdődött leghamarabb, ennek befejezésekor - 1926. október 17-én – magas rangú állami vezetők részvételével záróköelhelyezési ünnepséget tartottak, amelynek záróakkordjaként leleplezték az épület-együttes előtt Tisza István szobrát.

- „...Alig volt magyar államférfi, aki a felelősség gondolatát komolyabban vette volna, mint Tisza... Világosan látta, hogy nekünk iskolák és kórházak, vasútak és vízművek, gyárak és pénzintézetek kellene...” - mondta avatójában Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter a nemzeti trikóval letakart szobor leleplezésekor.

Berzeviczy Antal, a Magyar Tudományos Akadémia és az Országos Tisza István Emlékbizottság elnökeként szólott: „ ...Hogy

mégis ma már Tisza Istvánnak Magyarországon szobra is van, és pedig kiváló művész jeles alkotásában hozzá méltó szobra, szobra abban a városban, melyet annyi emlék csatol az ő nevéhez, s amelynek fiatal egyeteme büszkén vette föl az ő nevét...” Az egyetem nevében Illyefalvy Vitéz Géza rektor vette át a szobrot: „... Te a tökéletes tudás országának, a mennynek egy részét varázsoltad le ide a rónaságra, mikor a tudománynak itt templomot építettél a magyar léleknek Istenhez közelebb emelésére. Szilárd szegletköve leszel Te mindég ennek a templomnak, hová a szomszédhoz ifju magyar lélek tudományt, munkás hon-szerelmet meríteni jár...”

Az emlékművet az egyetemi ifjúság döntötte le talapzatáról 1945. április 23-án. Ezt, és a Magoss György (ma Bem) téren álló, Emile Guillaume készítette Magyar fájdalom című szobrot a Déri Múzeum menekítette pincéjébe, ahol évtizedeken át titokban őrizték a szurokkal leöntött, megromgált alkotásokat.

A szobor története – 2.

Az egykori miniszterelnököt ábrázoló szobrot felújítva, a gyász évfordulóján, 2000. október 31-én állították fel ismét, bár az

eredeti helyétől kissé távolabb, egy félre-eső helyen. (A Klinikatelep előtt jelenleg Varga Imre szobrászművész Professzorok - eredeti elnevezése Mester és tanítványa - című kompozíciója látható, ám a művész nem járult hozzá a szoborcsoport áthelyezéséhez.) Az alkotás Győrfi Lajos szobrászművész restaurálásának köszönhetően nyerte vissza eredeti fényét.

A szobor története – 3.

Évekkel később a műalkotás helyére méltóbbnak találta a Főépület előtti területet az egyetem Hallgatói Önkormányzata, és mint 2016. március 10-én kelt levelükben írták: „A szobor jelenlegi elhelyezése álláspontunk szerint nem méltó Tisza István érdemeihez.” Az egyetem Szenátusa március 17-i ülésén helyt adott a hallgatók kérésének és támogatta a szobor ismételt felállítását az egykori névadóhoz méltó módon, a központi épület előtti téren.

Győrfi Lajos pedig másodjára kapott megbízást az alkotás restaurálására. Ahogy fogalmazott: - Ez a szobor Magyarország egyik legszebb figurális ábrázolása, benne van Tisza István karaktere, egyénisége, a plasztikai megoldások és a mintázatok bravúrosak.

A helyreállítás és az újraillesztés teljes költségét az Adjátok vissza a hegyeimet Alapítvány vállalta.

– Számunkra ez egy újabb küldetés. Szívügyünk az értékek mentése, erre jó példa a Tisza-szobor is, amelynek felújítási munkálataiban már 2000-ben is közreműködtünk – hangsúlyozta Becsky Tibor, a kuratórium elnöke.

Az avatás időpontja – hasonlóan a másfél évtizeddel ezelőtti eseményhez – október 31-e volt, a miniszterelnök ellen elkövetett halálos kimenetelű merénylet évfordulóján. Tisza István bronzszobra pedig új, méltó és remélhetőleg végleges helyén hosszú időn keresztül fogadhatja majd az egyetemre igyekvő fiatalokat a Debreceni Egyetem Főépülete előtt.

Forrás:

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem évkönyve és almanachja az 1926–27. tanévről

A Debreceni Egyetem története 1912-2012 Tisza emlékkönyv (Tisza és a Debreceni Egyetem, írta Verzár Frigyes) 1928.

Sz. Kürti Katalin: Szoborsorsok Debrecenben Pál Csaba: Jegyzetek „a nagy napról”

Horánszky Nándor: Gróf Tisza István kapcsolata tanárával, Géresi Kálmánnal

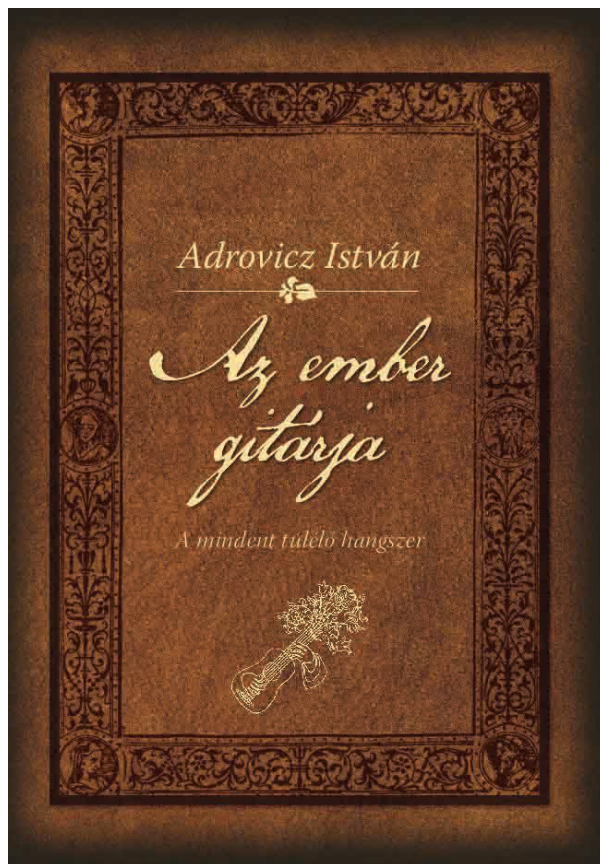
A Debreceni Egyetemi Kiadó gondozásában 2015-ben jelent meg Adrovicz István, a Zeneművészeti Kar főiskolai tanárának könyve Az ember gitárja címmel, 272 oldalon.

A szerző 1971–1973 között a Magyar Néphadsereg Művészegyüttese szólistájaként számtalan hangversenyen, zenei műsorban, irodalmi esten lépett fel itthon és külföldön. Szellemi szabadfoglalkozású gitárművészként gitárfesztiválok, gitárversenyeken vett részt. 1978-ban az Athéni Konzervatórium ösztöndíjával egy évet Konsztantinosz Kotsziolisz mesterosztályában tanult. 1979-től a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola gitártanára Debrecenben. 1986-1991 között Cipruson a Nemzeti Konzervatórium vezetőtanára volt. 1993-tól a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karán gitár főtárgyat, metodikát, didaktikát és kamarazenét tanít.

E színes, változatos életutat bejárt és nagy tudásra, tapasztalatra szert tett gitárművész elmúlt évben kiadott munkájának alapjául doktori disszertációja szolgált, mellyel a finnországi Jyväskylä-i egyetem muzikológiai fakultásának doktori iskolájában „very good” minősítéssel „Doctor of Philosophy” (PhD) minősítést szerzett.

A könyv címe csakúgy, mint alcíme beszédes. Az ember gitárja címszó alatt a szerző a gitár 500 éves fejlődéstörténetének, irodalmának, a gitáriróladalom alkotó- és előadóművészeinek bemutatása közben arra keresi a választ, hogy az egyes gazdaság-, társadalom-, politika- és művészettörténeti korszakokban milyen volt az ember és e hangszer kapcsolata. Az alcím pedig „a mindent túlélő hangszer” akár konklúzióként is szolgálhatna, miközben Adrovicz István munkája bevezetőjében még maga is kérdésként veti fel, hogy az ember gitárja hogyan volt képes sikeresen túlélni az elmúlt 500 évet. Mi lehet a titka?

A gitár európai történetének taglalását a szerző a gitárszerű, spanyol eredetűnek tekintett vihuela megjelenésével indítja, melyről már egy XIII. századi, Bölcs Alfonznak tulajdonított gyűjteményben említést tesznek, ezt követően vizsgálja a vihuela és a gitár szerepét a reneszánsz, a barokk, a klasszicista korszakokon át egészen a romantika és a posztromantika időszakáig. Annak ellenére nem tárgyalja a könyv a XX. század gitárművészetét, hogy ekkor, különösképp az elektromos gitárok megjelenésével új-

ból virágkorát éli a hangszer. Véleménye szerint ennek kifejtése még további kutatásokat igényel. Vizsgálódásaiban elsősorban Spanyol-, Olasz- és Franciaországra koncentrálna bevezetésként ezen országok történelméről, művészettörténetük egészéről a gitárművészet környezeteként, háttéréként vázlatos képet fest. Ezekből betekintést nyerhetünk egy-egy korszak szellemiségébe, kultúrtörténetébe is. A gitár – ahogy Adrovicz István fogalmaz – „az ember hétköznapjainak hűséges kísérője volt”, egyszerre volt képes kiszolgálni királyi, nemesi udvarok és az egyszerű polgári-plebejusi rétegek zenei igényeit. Talán ebből eredeztethető a sokszor ellentmondásos megítélése. A zene színhagyomány útján történő megőrzését követően már az időszámításunk előtti évezredekben megjelent a zenei írásbeliség is, a kezdetekben legegyszerűbb jelöléseket, jelrendszereket a XV-XVI. században felváltotta az ún. tabulatúrás lejegyzési mód a billentyűs és pengetős hangszereknél, amely évszázadokon át a hangolás, a szólamok, a ritmus megőrzésének legfontosabb eszközévé vált, és bizonyos formájában a kotta mellett még ma is használatos. Ugyanakkor formailag országonként, tájegységenként,

szerzőként igen jelentős eltéréseket mutatott. Ezt a sokszínűséget ismerteti meg részletekbe menően a szerző, aki feltehetően ezeknél a fejezeteknél elsősorban az értő szakemberek figyelmére számít, mint ahogy a hangszer fejlődését fokról fokra bemutató leírásoknál is, például a gitár méretének, formájának, a húrok számának, alapanyagának változásáig - a juhbéltől a nejlónhúrig. A könyvből számos gyakorlati tanács is kiolvasható, szó esik a helyes test-, hangszer-, kéztartásról, a jobb- és balkéz-technikákról, az ujjbegy vagy körömpengetés előnyeiről, hátrányairól, az e körüli dilemmákról, mely fejezeteket haszonnal forgathatnak a gitározni tanulni kívánók, illetve a hangszer iránt komolyabban érdeklődők. Adrovicz István könyve azonban élményt nyújt az „egyszerű” zenekedvelők és azon olvasóinak is, akik a mélységeket és magasságokat egyaránt megért, a XX. század közepétől napjainkig első-

sorban az elektromos gitár jóvoltából újból hatalmas népszerűsége szert tett gitárművészet gyökereit, történetét ismerni szeretnék. A szerző mident megtesz ennek érdekében, életrajzi adatokkal, munkásságuk jellemzésével sorakoztatja fel a legnevesebb művészeket, alkotókat, gitárkészítőket, gitáriskolákat. A számos érdekesség között például azt is megtudhatjuk, hogy a gitár Mária Lujza spanyol királyné és a Napkirály, XIV. Lajos kedvenc hangszere volt, maguk is játszottak rajta, Stradivarióról pedig, akit híres hegedűkészítőként ismer a világ, jelentőset alkotott gitárkészítésben is.

A könyv tartalmi erényeit erősíti a közérthető nyelvezet, a logikus, jól átlátható szerkezet. A szakszerűséget a 15 oldalnyi bibliográfia, névmutató és képjegyzék bizonyítja, az esztétikus megjelenést pedig az igényes nyomdatechnika mellett a korabeli vihuela-, gitár-, tabulatúra- és kottaábrázolások, ismert festők (Pablo Picasso) gitáros témájú alkotásai biztosítják.

Jó szívvel ajánlható tehát Adrovicz István könyve a szakembereken túl mindazoknak, akik a kultúrtörténetnek ezzel a szegmensével is kiegészíteni, bővíteni szeretnék ismereteiket, műveltségüket.

2016-ban elhunyt egyetemi dolgozók

Dr. Almási Béla egyetemi docens
Informatikai Rendszerek és Hálózatok Tanszék, IK

Dr. Bacsó József címzetes egyetemi docens
Kossuth Lajos Tudományegyetem

Dr. Bölcskei András ny. egyetemi docens
Alkalmazott Matematika és Valószínűségszámítás Tanszék, IK

Dr. Dezső László volt tanszékvezető
Általános Nyelvészeti Tanszék, BTK

Dr. Facht József tanszékvezető egyetemi tanár
Kórélettani Intézet, DOTE

Dr. Gacsályi Sándor ny. egyetemi docens
Geometriai Tanszék, TTK

Gacsárdiné Iski Erzsébet intenzív terápiás szakápoló
Gyermekgyógyászati Intézet, KK

Gebei Istvánné Vass Róza ny. pénztáros
Gazdasági Hivatal, KLTE

Dr. Gomba Szabolcs professor emeritus
Patológiai Intézet, ÁOK

Gorgyán Imre betanított munkás
Klinikai Gyógyszertár, KK

Dr. Horkay Edit radiológus szakorvos
Radiológiai Klinika, KK

Dr. Horváth Sándor ny. főorvos
Kardiológiai és Szívsebészeti Klinika, KK

Huszthy Lajosné ny. adminisztrátor
Magyar Irodalomtudományi Tanszék, BTK

Dr. Kertai Pál professor emeritus
Megelőző Orvostani Intézet, NK

Dr. Kiss Mártonné ny. tanulmányi osztályvezető
Tanulmányi Osztály, GYFK

Kunkli Péterné Vincze Irén óvónő
Debreceni Egyetem Óvodája

Dr. Kurucz Gyula ny. egyetemi tanár
Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, GTK

Dr. Lenkey Béla ny. egyetemi docens, a KLTE Baráti Kör elnöke
Biológiai Intézet, TTK

Maglóczi György ny. dolgozó
Kossuth Lajos Tudományegyetem

Marchhart Józsefné dr. Murányi Edit ny. adjunktus
Kossuth Lajos Tudományegyetem

Massányi Viktor énekművész, tanársegéd
Magánének Tanszék, ZK

Dr. Mihályi István mérnök
Karcagi Kutatóintézet, Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság

Nagy Róza pénztáros
Karcagi Kutatóintézet, Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság

Dr. Pozsgay Imre egyetemi tanár
Politikatudományi Tanszék, BTK

Saru Károly főiskolai docens
Vonós Tanszék, ZK

Dr. Serley Vince főiskolai docens
Magasépítési Tanszék, MK

Sídó Béla ny. igazgató
Egyetemi Vendéglátó Hálózat

Dr. Szabó Ildikó egyetemi tanár
Szociológia és Szociálpolitika Tanszék, BTK

Dr. Szabó Tamás főigazgató
Mély- és Szerkezetépítési Tanszék, MK

Dr. Szabó Zoltán egyetemi docens, urológus főorvos
Urológiai Klinika, KK

Szekeres Ferencné ny. dajka
Debreceni Egyetem Óvodája

Dr. Szilágyi Miklós ny. egyetemi docens
Politikatudományi Tanszék, BTK

Tatár Péter testnevelőtanár
Debreceni Egyetem Balásházy János Gyakorló SZKI, Gimn. és Koll.

Téglási Viktorné segédápoló
Belgyógyászati Klinika, KK

Tóth Béla műszaki oktató
Gépészmérnöki Tanszék, MK

Dr. Vadász László professor emeritus
Gazdálkodástudományi Intézet, GTK

Varga Béláné Bús Erzsébet eljáró/takarító
Sebészeti Intézet, ÁOK

**Nyugodjanak békében,
emléküket megőrizzük.**

Feladó:

DEBRECENI EGYETEM

Rendezvénykoordinációs és Alumni Központ

4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

DÍJ HITELEZVE
4002 DEBRECEN
Pf. 400

